

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Влада – Радам!

№ 66 (2068) ♦ Субота, 10 квітня 1999 року ♦ Ціна договірна

Великоднє привітання Президента України

Дорогі співвітчизники!

Щиро вітаю вас зі світлим святом Воскресіння Христового, що символізує життєву силу, торжество істини та справедливості.

Голгофи двадцятого століття — війни, революції, катастрофи, голодомори, що вбивали не тільки людей, а й людяність, спонукають сьогодні замислитися над вічними цінностями християнської моралі, сповненими любові, доброти, щедрості, доброзичливості, самопожертви в ім'я високої мети.

Усвідомлюючи відповідальність перед Творцем, власною совістю, попередніми, нинішнім та прийдешніми поколіннями, наприкінці тисячоліття Україна здобула незалежність, зробивши сміливий крок до свого воскресіння. Цей нелегкий і тернистий шлях ми пройдемо гідно тільки разом, якщо будемо вірити і йти назустріч одне одному, якщо будемо принциповими і знаходитимемо компроміси, долаючи неминучі труднощі становлення.

Будьмо єдині у прагненні духовного оновлення, відродження економіки, розбудови соборної держави, яка є основою розвитку нації.

Благодать, мир, милість і людинолюбство Боже нехай завжди будуть з нами.

Христос Воскрес — Воскресне Україна!

Президент України Л. КУЧМА.

Писанковий світ краси

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

«... І розсипалися писанки по всьому світові, і почали люди писати писанки перед Стрітенням і закінчуючи на свято Вознесіння». Сам процес розмалювання триває майже чотири місяці. Писанки достеменно відомі ще з часів Київської Русі, вони уславлювали Сонце, народження і розвиток життя. Випромінюючи світло і красу, вони несуть величний злет думки і духовний досвід, а ще — знання, світогляд і віру предків.

(Закінчення на 5-й стор.).

УВАГА, «гаряча» лінія!

15 квітня гостем нашої редакції і вашим співрозмовником, шановні читачі, буде Голова Верховної Ради України Олександр Миколайович Ткаченко.

«Гарячий» телефон
225-40-25

цього дня до ваших послуг з 18.00 до 20.00. Телефонуйте й ви зможете почути відповіді на запитання, що вас хвилюють, безпосередньо від Голови Верховної Ради.

! У номер

Британський лорд вражений нашою бідністю, Чорнобилем і... співрозмовниками

Завершився візит в Україну президента Парламентської Асамблеї Ради Європи лорда Рассела-Джонстона. Як він сам зазначив на підсумковій прес-конференції, тлом візиту були загальновідомі складнощі, пов'язані з виконанням Україною своїх членських обов'язків. «Я відчув, —заявив лорд Рассел-Джонстон, — що в Україні є значне розуміння потреби подальших кроків, намір просуватися вперед до виконання всіх зобов'язань». Водночас президент ПАРЄ не виключив, що на червневій сесії асамблеї знову постане питання про призупинення повноважень делегації Верховної Ради в ПАРЄ або членства України в цій організації загалом — у разі, якщо наміри не трансформуються в конкретні дії.

(Закінчення на 4-й стор.).

Хроніка останніх днів агресії

- НАТО завдає ударів по східному Белграду.
- Майже 500 тис. албанців ще перебувають у Косово й використовуються Мілошевичем як живий щит, заявляє Брюссель.
- Прем'єр-міністр Великобританії Тоні Блер заявив, що НАТО не направить до СРЮ наземних військ.
- Президент Югославії Слободан Мілошевич і керівник албанської громади Ібрагім Ругова погодилися створити в Косово перехідний уряд.
- Швеція відкинула вимогу НАТО відправити війська до Албанії для участі в розв'язанні проблеми біженців з Косово.
- С. Мілошевич заявив, що Югославія сподівається на вступ у союз Росії й Білорусії.
- Генсек ООН Кофі Аннан теоретично обгрунтував право здійснювати військове втручання в будь-якій точці світу заради захисту прав людини.

Солдат намагається зігріти дитину, яка годину тому народилася в ізраїльському військово-польовому госпіталі в таборі для біженців у Стенковеку. Першого ж дня роботи табору народилося двоє дітей і померла одна жінка.

У таборі для біженців, розрахованому на 4 тисячі осіб, зараз перебувають 24 тисячі.

Фото АП.

1938 р. *У Києві прийнято постанову ЦК КП(б)У про реорганізацію національних (єврейських, польських, німецьких тощо) шкіл в УРСР, які перетворилися на радянські школи звичайного типу.*

1944 р. *Одесу звільнено від німецько-фашистських загарбників.*

1981 р. *На заводі «Азовсталь» у Жданові завершено спорудження електросталеплавильного цеху проектною потужністю 700 тис. тонн високоякісного металу на рік.*

10.04

...А попереду — три вихідних!

У номер

✔ Київ

На велику воду потрібні чималі кошти

Кабінет міністрів України виділив 2,284 млн. гривень на ліквідацію наслідків підтоплення на території Херсонської області.

Відомо, що Херсонщина давно потерпає від великої води. Щоб зарадити цьому, потрібні кошти. Отож краяни сподіваються, що ці гроші — не останній «транш» Кабміну.

✔ Сімферополь

Кримські татари вимагають квот

Близько трьох тисяч кримських татар провели мітинг, повідомляє «Інтерфакс-Україна», з вимогою визнати свій народ одним із корінних народів України, узаконити курултай і меджліс як вищі представницькі органи свого народу, забезпечити представництво кримських татар у всіх органах державної влади і надати кримськотатарській мові в автономії статус державної.

Кримські татари почали повертатися з місць депортації в кінці 80-х років. Нині на півострові проживають майже 260 тисяч кримських татар. Ще близько 250 тисяч мешкають у місцях заслання — в Узбекистані, Казахстані, Киргизії, Таджикистані та Росії.

✔ Сан-Франциско

У Лазаренка є «запасний варіант»

Питання про надання політичного притулку в США екс-прем'єр-міністру України Павлу Лазаренку буде розглянуто 12 квітня, повідомив журналістам його адвокат Ігор Грицяк. Як передає ДІНАУ, він наголосив, що не бачить підстав для відмови, однак «запасний варіант» все-таки є. «Американське законодавство досить демократичне, щоб у його рамках знайти можливість досягти мети», — зазначив адвокат.

Відповідаючи на запитання про те, наскільки можливе за нинішніх умов висунення Павла Лазаренка кандидатом у Президенти України, Ігор Грицяк сказав, що «ця ідея зберігається, незважаючи на зміни, які відбулися в партії «Громада».

Павло Лазаренко, стосовно якого Генеральна прокуратура України порушила кримінальну справу, нині перебуває у Сан-Франциско разом зі своєю родиною.

✔ Луганськ

Хочеш заробленого — не вилазь на поверхню

Вимагаючи заробленє, припинили роботу гірники семи шахт Луганщини. На знак протесту не піднімаються на поверхню 76 гірників шахти «Суходольська Східна» і 2 шахтарі шахти імені Баракова (ДХК «Краснодонвугілля»), повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✔ Фотофакт

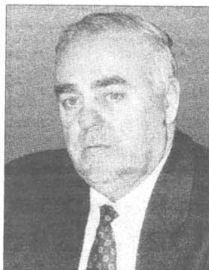
Відкрито фотовиставку «Власне життя» (Німеччина), організовану спільно з Гете-Інститутом, Галереєю мистецтв.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Наука не повинна шукати забарвлення

З виступу Голови Верховної Ради Олександра ТКАЧЕНКА на сесії Загальних зборів НАН України 7 квітня 1999 року

Вельмишановний Борисе Євгеновичу! Шановні учасники зборів!

Дозвольте щиро привітати вас, видатних і поважних наших сучасників, від імені Верховної Ради України.

Колись, іще за стародавніх часів, Архімед, який свято вірив у безмежні можливості знань, сказав: «Дайте мені точку опори, і я переверну світ». До історії він увійшов із найвищим науковим званням — мудрець. А тодішній його пошук — актуальний для сучасної України. Нам щоденно потрібно визначати точку опори для подолання кризи і піднесення економіки. На переконання більшості народних депутатів, знаходити цю точку опори повинні наші вчені. Бачу, що така сама позиція пронизує доповідь президента Академії наук Бориса Євгеновича Патона, виступи вчених.

Науковці, навіть у складні кризові часи, працюють самовіддано. Протягом останніх років розроблено методи виробництва титану та його сплавів із високою чистотою; видобутку вугільного метану; спалювання високозольного вугілля в циркулюючому киплячому шарі.

У разі реалізації цих пропозицій не тільки істотно підвищиться експортний потенціал країни, а й краще вирішуватимуться паливно-енергетичні проблеми.

На жаль, сьогодні не всі вчені перебувають поряд з нами. Понад 5 тисяч кандидатів і докторів наук свої таланти і здібності виявляють нині в лабораторіях і на кафедрах інших країн. Різні причини, в тому числі й матеріальні нестатки, спонукають людей залишати Батьківщину. Але глибоко переконаний, що основний потенціал талантів залишається в Україні, з нами. Згадайте слова із популярної пісні Володимира Висоцького: «В даль беспоротно угодники идут легко, пророки — неохотно».

На щастя, відходять у минуле ейфорія і пустозвонство початку 90-х років. Люди побачили: не все те золото, що виблискує. Ми прозріваємо і починаємо розуміти, що нав'язана іноземна модель реформ є чужою піснею для нашого народу. Мелодія ніби й гарна, та слова і зміст — не дуже зрозумілі.

Звідси й позиція більшості суспільства: курс реформ потрібно серйозно коригувати. На цьому шляху, на нашу думку, необхідно, щоб науково-технічна сфера посіла належне їй місце.

Саме тому проблеми розвитку вітчизняної науки, техніки і технологій постійно перебувають у полі зору Верховної Ради України. **Протягом останнього часу прийнято базові закони:**

— «Про внесення змін до Закону України «Про основи державної політики у сфері науки та науково-технічної діяльності»;

— «Про внесення змін до деяких законів України з метою підтримки наукової та науково-технічної діяльності».

Основну мету ми вбачали в тому, щоб створити певні державні гарантії для подолання руйнівних процесів у сфері науки.

Ми мали на законодавчому рівні **закріпити пріоритетність науково-технічної та інноваційної діяльності як такої, що справляє визначальний вплив на розвиток економіки й утвердження суверенітету України, забезпечити істотне підвищення престижності професії наукового працівника, припинити розпад наукового потенціалу України.**

Зрештою, Верховній Раді в основному вдалося це зробити. Зокрема, передбачено, що не менш як 1,7% ВВП надаватиметься на потреби науки. З другої половини року, ви знаєте, набуває чинності новий порядок пенсійного забезпечення, за яким пенсії науковців із ученим ступенем підвищуються до 80% заробітної плати.

На черзі — нові кроки Верховної Ради України на цьому шляху. В профільному комітеті за участю всіх зацікавлених сторін підготовлено декілька законопроектів, які найближчим часом будуть винесені на розгляд народних депутатів. Серед них:

— про Концепцію науково-технічного і інноваційного розвитку;

— про внесення змін і доповнень до Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу»;

— про завдання Національної програми інформатизації на 1999-2001 роки.

Передбачається також істотне вдосконалення законодавства в галузі інтелектуальної власності. Верховна Рада розгляне, зокема, зміни і доповнення до законів «Про авторське право і суміжні права» та «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі». Крім того, маємо ратифікувати важливу Угоду про співробітництво щодо припинення правопорушень у сфері інтелектуальної власності (в тому, що стосується співробітництва між країнами СНД).

Головним стрижнем цих законів та угоди стане посилення правового захисту науковців. Відтак покращаться матеріальні наслідки їх творчої діяльності, зростуть стимули для подальшого розгортання наукового пошуку.

На черзі також звільнення від оподаткування грантів і від ПДВ — наукової і навчально-методичної літератури.

Але ми добре розуміємо, **що прийняти гарний закон — це лише половина справи.** Ще Петро I казав: «Всуе законы писать, ежели их не соблюдать». Важливо привчити людей керуватися законами. Тому важливе місце в нашій діяльності посідають питання систематичного контролю за їх виконанням. Зокрема, в березні цього року на спеціальному засіданні Комітету з питань науки і освіти прискіпливо розглянуто стан фінансування науково-технічної сфери України в 1999 році. Депутати зажадали від Кабміну неухильного виконання вимог Закону України «Про Державний бюджет України на 1999 рік» щодо фінансування в запланованих обсягах. Верховна Рада обов'язково повернеться до цього питання під час заслуховування звіту уряду про виконання бюджету за перший квартал. Уряд має розуміти, що, секвеструючи сьогодні науку на 100 мільйонів, у перспективі можна втратити 10 мільярдів, а то й більше. Передбачаємо і деякі інші подібні заходи. Одночасно хотілося б застерегти всіх від одного тривожного явища. У суспільстві стало помітним наростання прохолодного ставлення до науки та її можливостей. Особливо в тому, що стосується безпосереднього позитивного впливу науки на економіку. Інакше кажучи, наука часом уже не розглядається як безпосередня продуктивна сила суспільства. Воно й не дивно. Ще з часів президентства Л. Кравчука кожний черговий уряд замовляє вченим розробку програми подолання кризи. Їх напрацьовано десятки. А результатом щоразу стає подальше погіршення соціально-економічної ситуації. Зрештою, якщо називати речі своїми іменами, то сьогодні доводиться вже говорити не про погіршення, а про поріг національної катастрофи.

Шляхи до істини завжди першими прокладають учені. Саме вони першими дивляться в корінь подій. Добрими намірами керувалися розробники проекту програми «Україна—2010». Та, на жаль, вона стає не так програмою конкретної діяльності уряду, як підґрунтям політичної організації «Злагода», яка відволікає увагу урядових структур від їх прямих обов'язків.

Десь глибоко в свідомості зароджується думка про те, що окремі вчені беруться за непосильні їм завдання або проти власних переконань науково обґрунтовують те, чого ніколи не буде.

Давайте ставати прискіпливішими. Задумаймося, про що говорить така інформація. Довгий час Югославія перебуває в жорсткій економічній блокаді. Недавно прийняла багато сербів-біженців. У неї немає зносин з МВФ і Світовим банком, їй доводиться воювати один на один з військами НАТО. Та і за цих умов тут спостерігається підприємницький динамізм. Працюють підприємства. Ті, які НАТО ще не встигла розбомбити. Закрилися тільки «Мак-Дональдси». Але, певно, не вони визначають сутність суспільного буття. Середня зарплата в цій блокованій країні становить 200 доларів і виплачується щомісяця.

Ми не воюємо, а співробітничаємо з НАТО. У нас напрочуд добрі відносини з міжнародними фінансовими організаціями — кредити звідти надходять регулярно. А середня зарплата всього 43 долари, та і вона затримується на місяці.

Як кажуть, питання є, і велике.

Усе це веду до того, що в справді демократичній і правовій державі **наука має служити справі формування об'єктивного знання і ніколи не шукати того чи іншого забарвлення з інших царин життєдіяльності суспільства.**

Що ж до коштів, то їх має бути набагато більше, ніж нині. Але для цього потрібне реальне економічне зростання.

Ось чому у Верховній Раді ініційовано розробку Національної програми відродження України, її готують ваші колеги за участю висококваліфікованих організаторів виробництва, група народних депутатів. **Програма будується на послідовному дотриманні національно-державних інтересів. Вона передбачає лише ті соціально-економічні перетворення, які щоденно ведуть до збільшення виробництва і поліпшення його якості, підвищення життєвого рівня народу, зростання могутності країни.** Незабаром Програму буде представлено громадськості країни.

Переконаний, що **роль науки, науково-технічного прогресу в житті суспільства має неминуче посилюватися.** Суть наступних докорінних змін в економіці залежить від уже отриманих і майбутніх результатів наукових досліджень у галузях інформатики, мікроелектроніки, біотехнології, генної інженерії. Саме на цих напрямах зростають новітні високі технології. Хочу нагадати: **щорічний обіг на світовому ринку високих технологій і наукоємної продукції в кілька разів перевищує обіг ринку сировини.**

Твердо переконаний у тому, **що в наступному столітті основу успіху в нашій країні мають складати наука і техніка.** Наші вчені заслуговують на глибоку вдячність усього суспільства за свій минулий вклад і за творення основ майбутнього успіху. Завдання всіх гілок влади — всебічно підтримати перспективні починання вчених. На цьому шляху Верховна Рада України завжди буде поряд з вітчизняною наукою.

Дозвольте побажати вам, вашим рідним і близьким, усім науковцям України здоров'я і щастя, добра і благополуччя.

Нових вам успіхів у науковому пошуку на благо України і її народу!

Дякую за увагу!

Давайте будемо суворішими в оцінках

Відпочивати можемо більше. Все одно грошей нема

Вечірнє засідання 8 квітня

Парламентська хроніка

У передостанній перед Великоднем робочий день Верховна Рада зробила народові подарунок — прийняла закон «Про внесення змін до статті 67 Кодексу законів про працю відносно перенесення вихідних днів». Згідно з ним поновлюється чинна до грудня 1997 року норма: якщо святковий день збігається у часі з вихідними, то наступний за ним день оголошується неробочим.

Для тих, хто поквапиться звинувачувати парламент у черговому популізмі, народні депутати мають неспростовний аргумент. Уряд, який ініціював ліквідацію «затяжних свят», стверджував, що від такого кроку бюджет додатково одержить 350 мільйонів гривень. Практика спростувала ці оптимістичні мрії. Крім того, тоді, навіть за даними офіційної статистики, безробіття зросло на 52 відсотки: у світі за таких обставин ніхто не йде на збільшення норми робочого часу. Швидше, навпаки.

Залишається чекати подарунка від Президента — прийнятий закон стане чинним лише після його підпису та опублікування. Можливо, Леонід Данилович захоче порадувати своїх співгромадян перед 1 Травня. Хоча нинішній глава держави й противник «популістського загравання з народом», травневі сюрпризи можуть позначитися на жовтневих результатах.

Подарувавши додатковий відпочинок усім трудівникам, парламентарії не змогли поки що потішити трудові колективи: голосувати за одноіменний законопроект після тривалих дебатів вирішили наступного дня.

Невдача знову спіткала і багатостраждальний проект закону про трансплантацію органів і тканин людей. Відсутність правового підгрунтя не дозволяє створити єдину систему заготівлі, консервування, довгострокового зберігання, створення банку даних органів, тканин і клітин, апелював до колег доповідач — голова Комітету з питань охорони здоров'я, материнства та дитинства Сергій Шевчук. Це призводить до того, що лікарі просто змушені відмовляти пацієнтам, яким необхідна трансплантація. Тим часом потреба в ній щороку зростає. Для держави набагато дешевше створити відповідні центри трансплантації в Україні, ніж вивозити гроші за ці операції в західні клініки. Досвіду і знань нашим фахівцям не бракує, потрібно лише створити для них чіткі правові умови. Однак аргументи ні голови профільного комітету, ні багатьох учасників обговорення не переконали опонентів, в основному членів лівих фракцій. Сподівання авторів законопроекту, численних медиків на те, що «нарешті ми зробимо благородну справу, якщо приймемо цей закон», знову виявилися марними.

Законопроект про соціальне партнерство також відправлено на доопрацювання. На завершення пленарного засідання депутати ратифікували ряд угод.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Спершу розвалили, а тепер — рятуємо...

Ранкове і денне засідання 9 квітня

Згідно з регламентом, годину було відведено на запити та заяви народних депутатів.

Три новообрані члени Центральної виборчої комісії склали присягу на неухильне дотримання Конституції у виконанні службових обов'язків.

Відбулося перенесене з четверга голосування проекту закону про участь України в міжнародних миротворчих операціях (друге читання). «За» висловилися лише 200 народних депутатів. Отже, закон не набув чинності.

Як видно, негативна інерція спрацювала і під час голосування проекту закону про трудові колективи: законопроект не знайшов підтримки.

Обговорено постанову про створення тимчасової слідчої комісії для розслідування обставин загибелі народного депутата України В'ячеслава Чорновіла. Сесія доручила очолити комісію заступнику Голови Верховної Ради Вікторові Медведчуку.

Представник Президента у Верховній Раді Роман Безсмертний представив закон «Про місцеві державні адміністрації». Принципових розходжень у його оцінці не було, тож закон прийнято.

Неоднозначне ставлення депутатів до таких досі розвинених в Україні і прибуткових, а нині практично зруйнованих галузей, як виноградарство, садівництво та хмелярство, виявилося під час обговорення проекту закону про систему оподаткування продукції цих галузей. Після внесення доповнень та поправок закон прийнято в цілому.

Обговорено також проект постанови «Про невідкладні заходи щодо подолання кризового стану в ядерній галузі». Заступник голови профільного комітету Юрій Костенко у доповіді показав, що в разі невжиття термінових заходів досі потужна ядерна енергетика України приречена на остаточний розвал і навіть є можливість повторення чорнобильської трагедії. Депутати висловили глибоке занепокоєння таким становищем, коли на подолання непередбачених наслідків треба буде віднаходити не мільйони, а вже мільярди гривень. Отож уже знайома ситуація: спершу розвал, а потім — волання про порятунок...

Голова лічильної комісії Валерій Мішура оголосив результати таємного голосування з обрання членів Вищої ради юстиції. Найбільшу кількість голосів набрав Анатолій Олександрович Селіванов. Він і став членом Вищої ради юстиції.

Після перерви сесія продовжила обговорення проблеми кризового становища в ядерній галузі. Депутати внесли ряд доповнень, пропозицій та уточнень. Думки розійшлися. Зрештою, подавши 230 голосів «за», сесія прийняла постанову в цілому.

Без обговорення прийнято проект закону про рослинний світ (друге читання). З такою ж одностайністю прийнято закон про внесення змін до закону «Про природно-заповідний фонд України». А от розгляд проекту закону про національну програму збереження біологічного різноманіття на 1999–2015 роки перенесено на повторне перше читання.

Прийнято у першому читанні проект закону про внесення змін до Кодексу про адміністративні правопорушення (щодо органів охорони водних ресурсів).

Народний депутат Віктор Понеділко доповів суть змін до статті 4 закону «Про підприємництво» (щодо ліцензування радіочастот). Після з'ясування деяких деталей закон прийнято в цілому.

Не викликав ніяких заперечень проект закону про обов'язковий примірник документів. Він уже добре «відлежався», і сесія прийняла документ (у другому читанні).

Іван ДМИТРЕНКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Що годиться для Лондона, передчасне для Києва

Прокуратура в системі поділу влади

Затягнулася дискусія про місце прокуратури в системі поділу влади. А слід виходити з того, що: а) підпорядкування прокуратури виконавчій або судовій владі в нинішній час може зруйнувати систему «стримувань і противаг», яка склалась у державі; б) жоден з існуючих державних органів не може взяти на себе наглядову функцію прокуратури за виконанням законів учасниками суспільних відносин; в) реалії вимагають більш повного розкриття правозахисного потенціалу прокуратури як гаранта законності та Конституції.

При цьому посилення правозахисного потенціалу прокуратури може бути забезпечено шляхом зміщення пріоритетів загальнонаглядової діяльності на користь захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина, передусім слабозахищених громадян, прямого закріплення її обов'язку наглядати за відповідністю підзаконних актів конституційним правам і свободам людини і громадянина.

Слід також відкинути міркування про «піднаглядовість суду прокуратурі» і прагнення, що випливає звідси, розглядати прокуратуру як елемент судової влади. Судова влада має здійснюватися лише судом, але це не означає непідвладності та неправомірності механізмів, які забезпечують відповідність законові рішень судової влади як індивідуальних актів застосування права.

На жаль, наші наполегливі пропозиції в цій частині не були враховані в останній редакції проекту Конституції України.

Одним із істотних недоліків чинної Конституції є те, що в ній функціонування деяких державно-правових механізмів наводиться з позицій сформованої правової держави без врахування реалій перехідного періоду. На моє глибоке переконання, функції прокуратури, які вона повинна здійснювати в перехідний період, слід було б закріпити не в запропонованих проектах закону про прокуратуру, а в Конституції, в розділі VII, де вказано, що функції прокуратури визначаються законом.

Саме соціальне призначення прокуратури як органу контрольно-наглядової гілки влади потребує законодавчого або й конституційного закріплення. У свою чергу, та обставина, що прокуратура є гарантом законності, безумовно, дає додаткові можливості реалізувати цю її соціальну роль у всіх сферах державного і суспільного життя. Разом з тим зауважу, що в Європі немає єдиної схеми, яка визначає контури завдань і повноважень прокуратури. Кожна прокурорська система повинна бути сумісна з культурою та історією країни, прийнята тим суспільством, у якому функціонує.

Тож запозичення елементів зарубіжної практики не повинні бути механічними або «смаковими» перенесеннями. Треба враховувати, що кожний окремий інститут у зарубіжних правових системах — це лише елемент відлагодженого, збалансованого механізму, який в наших умовах може і не «спрацювати». Згадаймо Олександра Пушкіна: «Что нужно Лондону, то рано для Москвы...».

Саморегулятора немає, до суду звертатися дорого...

Наші опоненти не тільки не враховують специфіку державно-правової ситуації в Україні, а й просто ігнорують той факт, що в країнах, на досвід яких вони посилаються, функціонують найсильніші саморегулятори громадянського суспільства, передусім — стабільне законодавство, традиції поваги до закону і відповідальності перед ним; правовою культурою просякнуто всі структури державного і соціального механізму. Саме цим об'єктивно зумовлено звуження сфери державного контролю й нагляду.

Ми поки що похвалитися таким становищем, на жаль, не можемо. Нам на перехідному етапі потрібна прокуратура перехідного періоду з розгалуженими функціями, широкими наглядовими повноваженнями, які дозволяють їй грати роль «компенсатора» недоробок і недоліків передусім контрольних органів у державному механізмі.

Прихильники негайного звуження компетенції прокуратури стверджують, що інститутом захисту прав громадян і суспільства повинна бути тільки одна судова влада. Безумовно, судовий порядок захисту прав і свобод, який поступово розширюється, є найбільш надійним і ефективним. Однак це не дає підстави стверджувати, що правозахисна діяльність прокуратури підміняє «право громадян на суддю», обмежує їх можливість оскарження в суді порушень законності. По-перше, в демократичному суспільстві має бути «багатоканальна» система охорони і захисту прав людини. Тим більш це важливо для України, де достатньо можливостей для порушення основних прав і свобод. По-друге, одержавши право звертатися в суд по захист від сваволі посадових осіб, громадяни мало це ним користуються. Люди зі своїми бідами охоче йдуть до прокурора. Чому? Їх бентежить тривалість судового розгляду. Не менш важливо й те, що такий захист виявляється надто дорогим: за останні роки судовий збір істотно збільшився. На професійну правову допомогу за сучасних розцінок на послуги розраховувати можуть далеко не всі громадяни.

Чому Генпрокурора позбавлено права звертатися до КС?

У Конституції України Генеральний прокурор не названий серед осіб, яким належить право звертатися до Конституційного суду. Чи справедливо це?

Генеральний прокурор, в руках якого концентрується численна інформація про те, що суперечить Конституції, повинен мати таке право — звертатися до КС. Прокуратура вживає енергійних заходів для розв'язання цього питання. Крім того, гадаю, є (або можуть бути) й інші точки зіткнення прокуратури з Конституційним судом.

Це породжується, зокрема, потребою введення хоч якогось офіційного контролю за рішеннями Конституційного суду України, який є єдиним органом конституційної юрисдикції і останньою інстанцією. Адже було б неправильно сприймати рішення Конституційного суду як бездоганні. Тому одним із засобів подолання такого становища могло б стати внесення Генеральним прокурором до Конституційного суду заперечень на його рішення, які підлягають обов'язковому розгляду та вмотивованому врегулюванню.

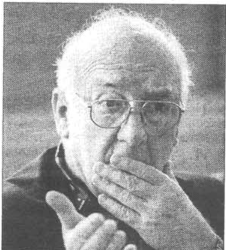
З наведених міркувань доцільно також наділити Генерального прокурора й правом на законодавчу ініціативу (ст. 93 Конституції України), а також у ст. 122 Конституції України передбачити, що Генеральний прокурор України у всіх випадках звільняється з посади за згодою Верховної Ради України.

Разом з тим не можна погодитися з пропозицією про звітність Генерального прокурора України безпосередньо очолюваному ним комітетові парламенту.

Згадані мною проекти законів про прокуратуру ретельно вивчені вченими Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого і Академії правових наук України. Вважаємо за необхідне організувати комісію, яка на основі цих проектів розробила б єдиний проект закону України «Про прокуратуру». Це ненормально, коли законодавчу ініціативу для обговорення на сесійному засіданні подають декілька проектів закону з одного предмета законодавчого регулювання.

Василь ТАЦІЙ,
президент Академії правових наук України, академік.

Британський лорд вражений нашою бідністю, Чорнобилем і... співрозмовниками

(Початок на 1-й стор.).

Від перебування в Україні лорд Рассел-Джонстон отримав «серію вражень» та нової інформації про наше життя. Дуже велике враження справила на керівника ПАРЄ економічна ситуація, бідність населення. Він ще раз підтвердив: зробить усе від нього залежне, аби Україна приєдналася до соціального фонду Ради Європи і отримала змогу брати вигідні позики для розв'язання соціальних проблем (наша держава вже подала відповідну заявку). Ще одним відкриттям стала для президента ПАРЄ ситуація з ліквідацією наслідків аварії на ЧАЕС: багато нового для себе довідався лорд Рассел-Джонстон після відвідання музею Чорнобиля. «Самій Україні впоратися з цим лихом неможливо, — зазначив він. — І мій обов'язок — здійснювати тиск на міжнародні організації та окремі уряди, щоб вони допомогли в цьому вашій державі». Певні враження отримав лорд Рассел-Джонстон і від спілкування з українськими державними керівниками й політиками: «Всі люди, з якими я зустрічався, дуже активні. Можливо, інколи навіть занадто... Але мені це сподобалося!». А ще президенту ПАРЄ сподобався Київ. І взагалі: «Україна, — сказав він, — цілком європейська країна». Щоправда, чомусь додав: «Але я замислююся: де вона буде в майбутньому?».

Звичайно, не могло обійтися без розмов на тему скасування смертної кари. Тим більше, що напередодні приїзду лорда Рассела-Джонстона до такої було засуджено серійного вбивцю Онопрієнка, і багато хто в Україні вимагає (незважаючи на існуючий мораторій на страти) виконати цей вирок як виняток. «Страта однієї людини аж ніяк не зніме проблему злочинності, — заявив представник ПАРЄ. — Це матиме вигляд помсти, чи правильно чинити так в цивілізованому суспільстві? Питання дуже складне. Звичайно, ви можете йти до повного скасування смертної кари еволюційним шляхом, поступово. Але на цьому шляху не повинно бути жодних винятків».

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Байдужість — це потурання злу

Пробудити від неї беруться столичні «меморіалівці»

Конференція тижня

У всеукраїнських масштабах товариство «Меморіал» імені В. Стуса діє понад 10 років. Київська міська організація лише народилася. Кілька днів тому її появу на світ благословили делегати установчої конференції, серед яких — парламентарії, депутати Київради, відомі вчені, просто мешканці столиці, в яких пам'ять про трагічне минуле нерозривно пов'язана із сумлінням.

Саме нашої пам'яті і сумління потребують жертви сталінських репресій, а їх у столиці сотні тисяч. Лише в Биківнянському лісі поховано близько 120 тисяч людей, закатованих НКВД.

Учасники конференції говорили не тільки про минуле. Деякі сторінки новітньої історії, також спливають кров'ю. Серія вбивств відомих політиків, бізнесменів, журналістів збурила суспільство, але й досі ці резонансні справи — під склепінням чорного мороку. Учасники конференції прийняли звернення до Президента і Генеральної прокуратури, в якому вимагали від них дій і відповіді. Більше б таких вимог, можливо, діяльнішою стала б держава у захисті своїх громадян. Суспільство покірним терпінням також несе відповідальність за скоєні злочини. Ця гірка правда стала темою запальної дискусії делегатів конференції. Завдання столичних «меморіалівців» — пробудити киян від дрімоти, від байдужості до того, що діється за вікнами їхніх квартир.

Конференція затвердила статут міської організації і обрала керівні органи. Раду очолив досвідчений меморіалівець Микола Лисенко, один з ініціаторів відкриття поховань у Биківні, його заступники — народні депутати України Верховної Ради минулого скликання Роман Круцик і Тарас Процев'ят.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Скуратову не соромно дивитися в очі дружині. А Березовському — в очі прокуророві

Скандал тижня

Росія живе політичними скандалами. Минулої середи вся російська політична еліта зібралася в Держдумі, щоб послухати, як три повії зняли генпрокурора РФ Юрія Скуратова з посади.

Хоча все рішення про призначення та зняття генпрокурора РФ приймає Рада Федерації, депутати не відмовили собі в задоволенні ще раз послухати з вуст головного стража законності захопливо-таємничу історію, героями якої стали президент РФ та його дочка, головні міліціонер та сищик країни, а також олігархи Борис Березовський та Олександр Смоленський.

Воістину, розумом Росію не збагнути. Як дізналися російські парламентарії, о другій годині ночі невідомі особи (за чутками — заступник голови адміністрації президента РФ Олег Сисуєв, міністр внутрішніх справ Сергій Степашин та директор ФСБ Володимир Путін) викликали в Кремль рядового московського прокурора і вручили йому документи, котрі нібито свідчать про те, що Юрій Скуратов користувався послугами «нічних метеликів» і платив їм за це шалені гроші. У відповідь Ю. Скуратов гордо заявив не лише депутатам, а й усім громадянам Росії (за рішенням Держдуми трансляція йшла на всю країну), що йому не соромно дивитися в очі своїй дружині. Проте, коли його попросили відповісти однозначно, чи мав місце факт перелюбу, генпрокурор сказав: нехай, мовляв, з цим розбереться слідство.

Не лише експертам, аналітикам, а й пересічним російським обивателям зрозуміло, що у верхніх ешелонах влади йде безкомпромісна політична боротьба, в яку втягнуті президент з сім'єю, його прихильники і противники, а також демократи, комуністи, ЗМІ й великі власники тіньових капіталів. Російська прокуратура дала санкції на арешт кількох дуже відомих персон, серед котрих і Борис Березовський, якого звинувачують у незаконному підприємництві та відмиванні незаконних прибутків. Сьогодні він у Парижі.

Коментуючи рішення Генпрокуратури, мер Москви Юрій Лужков заявив, що ця акція нагадує йому сталінський 37-й рік і не можна людину судити лише тому, що вона дотримується інших політичних поглядів. Сам Березовський у Парижі веде себе зухвало й таврує російський «беспредел» з розкішного отелю «Крійон». Власник «заводів, пароплавів і ЛогоВАЗу» вважає: для Росії Євген Примаков небезпечніший за комуністів. На прес-конференції Березовський заявив: головна сила Примакова — в спецслужбах, а сам прем'єр — лідер залишків спецслужб, які борються проти здійснюваних у Росії реформ.

Світлана ФІЛІМОНОВА.

Москва.

Народе! Ти усвідомив?

Без коментарів

«Тому, вважаю, громадянам України важко реально усвідомити, наскільки важливий Кучма сам по собі й наскільки важливо, щоб саме він зберіг цю посаду ще на один термін. Бо він — єдиний гарант спадкоємності, інших у нас гарантів немає... Заміна Кучми на будь-кого іншого буде трагедією для України. Трагедією. Це новий перерозподіл, це нові розгляди, це нове протистояння, нова конфігурація. Тому я вважаю абсолютно важливим, щоб народ України усвідомив, що в деякому розумінні Кучма — це від Бога, ось на цей період. І сприйняв цю ухвалу Бога».

Борис Березовський. **З інтерв'ю газеті «Столичные новости», 6—13 квітня 1999 року..**

* * *

Як передав «Інтерфакс», Генеральна прокуратура Росії видала санкцію на арешт і висунула заочні звинувачення колишньому виконавчому секретареві СНД Борису Березовському, а також колишньому першому заступникові гендиректора «Аерофлоту» Миколі Глушкову.

Їм інкримінують скоєння злочинів, передбачених статтями 171 КК РФ (незаконне підприємництво) та 174 (легалізація (відмивання) грошей, коштів та іншого майна, придбаних незаконним шляхом).

«Комсомольская правда», 7 квітня 1999 року.

Анекдот тижня

І не забивай Богові голову...

Молиться пещений парафіянин у церкві і благає Господа Бога нашого Ісуса Христа допомогти йому у прибутковій оборудці. А тут якийсь хирлявий чоловічок все никає, хреститься, поклони б'є, заважає зосередитися. Запитує молільник:

— Чого ти, чоловіче, так ревно у Бога благаєш?

— Та от, зарплату не платять, грошенят прошу, хоч п'ять гривень на Великдень...

Виймає багатий парафіянин свій тугий гаманець, тицяє чоловічкові десять гривень:

— Ось, бери. І не забивай Богові голову.

Зробити інформацію доступною кожному

Плани тижня

Налагодити зв'язок та спілкування на рівні світового суспільства — таке завдання поставили перед собою розробники Концепції та проекту Програми інформатизації міста Києва. Київська міськдержадміністрація, що є ініціатором розробки проекту, сподівається на значний ефект, який столиця отримає від прискорення процесів інформатизації. Це, зокрема, узгодженість та підвищення якості керування містом, створення нових інформаційних послуг, залучення інвестицій тощо. А щоб інтеграція до світового «мережевого інтелекту» поширювалася й за межами столиці, з 20 по 23 квітня в Національному палаці «Україна» розпочнеться акція «Інформатизація Києва». Тут співробітники муніципальних структур та мешканці міста зможуть ознайомитися з новітніми інформаційно-телекомунікаційними технологіями і послугами, системними рішеннями в галузі адміністративно-господарського управління тощо. В програмі акції презентація Концепції та Програми інформатизації Києва, конференції, спеціалізовані виставки та благодійний концерт українських зірок естради.

Алла РОМАНЧУК.

Писанковий світ краси

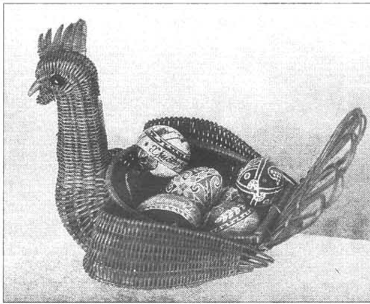
(Початок на 1-й стор.).

Напередодні Великодня у Київському палаці дітей та юнацтва (КПДЮ) розгорнулася виставка-конкурс писанок юних майстрів Києва та області — «Писанкова веселка». Учасники представили по два види робіт: перший — писанка Київщини, другий — авторська робота, в якій використано лише писанкові символи. Кожна з композицій нагадує про рідний край, оберіг на цій Землі. Одна з найкращих експозицій — «Берегині України» — колективна робота гуртка «Писанкарство КПДЮ».

Ініціатором і організатором проведення виставки-конкурсу стала Зоя Сташук — майстер писанкарства, член Національної спілки майстрів народного мистецтва України. Кажуть, майстер не відбувся, доки у нього немає учнів. А З. Сташук з великим натхненням навчає вчителів позашкільних об'єднань і дітлахів, у яких удома залюбки запозичають досвід їхні батьки. Таким чином, відбувається природний кругообіг розповсюдження писанкарства.

Організатор вважає, що такі виставки стануть традиційними, бо це — відродження наших прадавніх традицій, які живуть і подобаються як дітям, так і дорослим. А ще в неї є мрія — створити перший в Україні музей дитячого писанкарства, куди рік у рік надходитимуть найкращі роботи.

Вікторія ЛИТВИН.

На знімку: експонат з виставки.

Фото Ю. ВЕНГЕРЕША.

Свято тижня

Озвуться Великодні хори

Уже традиційний в Криму фестиваль «Пасхально -співочі асамблеї», який заснували кращі хорові колективи автономії, держфілармонія, уряд і Кримська єпархія, у Великодній тиждень перетворить усі куточки півострова в суцільну концертну залу, почасти просто неба, де звучатимуть духовні музичні твори.

Першу скрипку в нинішніх хорових концертах грає уславлена капела «Таврійський благовіст» під керуванням Володимира Ніколенка. Разом з відомими співаками на сцену вийдуть і кращі музичні колективи Криму.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

Толока

На Одещині напередодні Великодніх свят цілий тиждень тривала весняна толока. Тисячі й тисячі мешканців міст і сіл, від ветеранів до школярів, взялися, на заклик облдержадміністрації й органів місцевого самоврядування, за благоустрій й озеленення своїх садиб, вулиць, площ, скверів і парків. Значних фінансових витрат при цьому ніхто не несе — хіба що на вивезення сміття, головна надія тут на власні руки. Водночас скрізь розгорнули роботи шляховики — ремонтують, доводять до ладу розбиті під час зимової негоди дороги.

Георгій ЧОРНОМОР.

Одеська область.

З музею — в життя

Цього разу учні вчили вчителів. Члени малої академії наук з писанкарства «Лелеченька», що діє при житомирській школі № 28, демонстрували мистецтво розпису великодніх яєць викладачам образотворчого мистецтва шкіл міста. Адже Великдень можна зустрічати не тільки простою крашанкою, а й вишуканою мальованкою чи дряпанкою. Ініціатором цього та інших передвеликодніх заходів був обласний краєзнавчий музей, виставки якого «Писанкарство нашого краю», «Пасхальна симфонія», мають нині велику популярність. Адже демонструється більше тисячі писанок, найдавніша з яких — 1902 року.

Олексій КАВУН.

Житомир.

12 квітня — Всесвітній день авіації і космонавтики

Народжується місто на орбіті

До того ж місто буде інтернаціональне — своєрідний прообраз поселення майбутнього. Його жителями стануть американці, росіяни, українці...

— Нова міжпланетна станція, що вже працює на орбіті, — розповідає льотчик-космонавт Леонід Каденюк, —має прийняти й український науковий модуль —місце праці в космосі наших космонавтів.

Отже, дослідники Національного космічного агентства України будуть серед піонерів створення неземних цивілізацій — сподіватимемося! —досконаліших й гуманніших за нинішні.

— Для того, щоб вчасно потрапити в модуль й бути готовими до роботи в ньому, — продовжує Леонід Каденюк, — ми тепер думаємо про підготовку загону космонавтів, намагаємося, на жаль, з надзвичайними труднощами розв'язувати інші супутні проблеми.

Слухаючи захоплену розповідь космонавта про діяльність Національного космічного агентства, згадалася нещодавня публікація в «Известиях» під претензійною назвою «Російські ракети рятують глобальний американський проект». Автор її, як то кажуть, не моргнувши оком, у чорних фарбах змалював будні української космічної галузі. Але промовчав, що російський «Союз» здатен вивести за один запуск на орбіту 4 супутника, а український «Зеніт» — 12. Ще багато про що розповів автор цієї публікації, крім, зрозуміло, об'єктивної оцінки ситуації.

Леоніда Каденюка зрозуміти можна — він справжній патріот своєї справи. В передвиборному протистоянні багато хто вже не бачить нічого позитивного в Україні. А космос — це не лише та галузь, де маємо успіхи, але й одна з доріг, що веде до цивілізованого майбутнього.

Той самий український «Зеніт» — це ракета XXI століття. Торішній вересневий невдалий запуск в США стався з вини російського програмного забезпечення. За потужністю наша ракета-носій у кілька разів сильніша російського «Союзу».

Про надійність нашої космічної техніки переконливо говорить й недавній початок реалізації програми «Морський старт» (учасники: США, Росія, Норвегія, Україна), де ми посідаємо чільне місце.

Додамо, що розвиток космічної галузі — це стабільні робочі місця, це збереження величезного науково-технічного потенціалу України, це, повторюся, — шлях у майбутнє.

— В наше свято, — ці побажання висловив разом з Леонідом Каденюком керівник НКА України Олександр Негода, — ми хочемо привітати не лише колег, але й всіх, хто причетний до розвитку космічної галузі. А це і працівники Інституту електрозварювання імені Патона НАНУ, і науковці-біологи, й експериментатори та практики, робітники відповідних підприємств галузі. Хай нам усім щастить!

Віталій АБЛІЦОВ.

Тяжіння зоряного простору

Зустріч тижня

Тих, хто жив і працював на Байконурі, доля розкидала по всіх куточках колишнього СРСР. Тому й не дивно, що колишні космодромовці створили під егідою громадської організації «Федерація космонавтики України» раду ветеранів «Байконур». Приміром, лише в столиці їх мешкає більш як триста чоловік. Існують такі товариства й в інших містах. На жаль, відсутність коштів не завжди дає змогу їм зібратися разом. Хоча днями мешканці Лісового масиву Києва мали нагоду побачити «байконурівців» у кінотеатрі «Росія» на вечорі, присвяченому Всесвітньому дню авіації і космонавтики.

Ветерани згадували минуле, розмірковували про майбутнє української космонавтики. Адже наша країна дала світові не лише 18 космонавтів, а й цілу плеяду конструкторів. На цьому й наголосив народний депутат України, голова Всеукраїнського об'єднання християн Валерій Бабич. Саме з його ініціативи та допомоги й відбулася ця зустріч. Як зазначив народний обранець, на жаль, держава іноді забуває людей, які прославили Україну. Прикро, але в інших державах краще знають наших науковців, ніж на батьківщині.

— Я прагматик, не люблю багато слів, а люблю займатися конкретними справами. Для мене космос — це гордість за нашу Вітчизну, це радість за наш науковий потенціал. Я хочу, щоб усе це зосталося в нашій пам'яті, щоби наша космічна дорога успішно продовжувалася. І чим зможу — допоможу.

До речі, ще до обрання народним депутатом Валерій Бабич брав активну участь у створенні в селі Дмитрівка, що на Дніпропетровщині, будинку-музею відомого радянського конструктора, академіка Академії космічних наук імені К. Ціолковського Володимира Сагайдака. А нещодавно саме за його підтримки Федерація космонавтики України випустила брошуру про піонера української космонавтики Юрія Кондратюка. І Валерій Бабич, і представники Федерації космонавтики не сумніваються, що це лише початок їх плідної співпраці.

На знімку: (зліва направо) Валерій Бабич та Леонід Каденюк.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Пам'ять тижня

Як врятували заміновану Одесу

10 квітня виповнюється 55 років з дня звільнення Одеси від фашистських загарбників

Сьогодні, зібравшись на ювілейні урочистості, одесити згадають, безумовно, й про той подвиг. Адже саме завдяки йому місто зберегло свою неповторну красу «Південної Пальміри».

«... Наприкінці березня 1944 року війська 3-го Українського фронту, форсувавши Південний Буг, розпочали наступ на Одесу. Німецько-фашистське командування здавати стратегічно важливе портове місто аж ніяк не хотіло й, усунувши румунську адміністрацію, цілковито взяло Одесу під свій контроль. На підступах до неї спішно споруджували укріплення, стягували війська — зосереджували дві армії, чимало бойової техніки. А у разі, якщо Одесу таки доведеться здати, окупанти вирішили її перед тим повністю знищити. Замінували сотні багатоповерхових житлових будинків, приміщення шкіл, лікарень, театрів, промислових підприємств, морський порт, залізничний вокзал...

Це стало відомо місцевим підпільникам і партизанам. Вони повідомили про бузувірські плани гітлерівців командування радянських військ. Усі розуміли: тільки навальний наступ визволителів та сміливі дії партизанів усередині міста можуть зарадити непоправній біді — повній руйнації Одеси, тисячам і тисячам людських смертей. Отож, коли 9 квітня зав'язалися запеклі бої на підступах до міста, то, вийшовши з підпілля, по ворогах вдарили партизанські підрозділи. Загін Л. Горбеля витримав кілька важких боїв у районі дамби навколо Хаджибейського лиману, знищив близько 50 фашистських підривників і таки не дав змоги зруйнувати споруду, аби затопити низинні райони міста...

...10 квітня над врятованим приміщенням театру опери і балету замайорів червоний прапор. Проте не все вдалося захистити. Від деяких великих підприємств залишилися лише руїни й згарища, постраждало багато житлових будинків. І все ж Одесу було врятовано.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Весна на ім'я «Прокоф'євська»

Фестиваль тижня

Міжнародний фестиваль музичного мистецтва «Прокоф'євська весна» вдесяте відкрився вчора в Донецьку. Ювілейний мистецький захід обіцяє перевершити всі попередні: на батьківщину великого композитора запрошено Московський академічний камерний хор під керуванням Володимира Мініна, оркестр російських народних інструментів під орудою Миколи Некрасова, неперевершену Олену Образцову, кращого піаніста сучасності Миколу Петрова та інших. Фестиваль вирішено присвятити 200-річчю з дня народження О. Пушкіна, поезія якого надихнула чимало композиторів і музикантів. У поетично-музичних програмах донечанам пощастить побачити також народних артистів Росії Олексія Петренка та Сергія Юрського. Організаторами двотижневого свята високого мистецтва стали обласні держадміністрація та управління культури, а також Донецька обласна філармонія.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

«Що

***В**идатний художник Микола Ге залишив по собі немало творів — шедеврів живопису. Є серед них і картина глибоко філософського змісту «Що є істина?», на якій зображено інтелектуальний поєдинок між Христосом — втіленням образу вічного пошуку людиною правди, й Пілатом — ситим міщанином-прагматиком.*

Згадати картину М. Ге примусили нас відгуки на публікації циклу «ХХ століття: українські акценти».

«Навіщо тривожити минуле? У людей уже склалося певне уявлення про визначальні історичні події, а ви хочете розставити нові акценти», — так найчастіше вважають наші читачі старшого покоління.

Частина передплатників переконана, що автори циклу — люди заангажовані й виконують певне політичне замовлення.

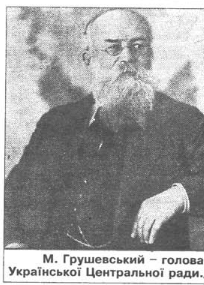
Болгари кажуть: «Радійте, коли про вас говорять. Значить, ви не сидите без діла». Тож вважатимемо, що у нашого циклу склалася відповідна аудиторія.

Щодо відповіді на закиди наших опонентів, то можемо щиро признатися їм: за ниточки нас ніхто не смикає, ходимо в храмі Історії самостійно, прагнемо бути об'єктивними.

Ще зауважимо, що критично сприймаємо зміст як радянських видань, присвячених історичним дос-

ліджен
жаль,
може
на доп
А д
наведе
Ще
було
гуляй
єм не
повіст
цій,
добре.
ричну
ні обр
Якш
писи
менко
цьому

Погляд із сьогодення на уряди

М. Грушевський – голова Української Центральної ради.

П. Скоропадський – гетьман Української держави.

Є. Петру
Президен

«Поділяй і пануй»

Після розпаду Російської імперії ні Тимчасовий уряд, ні більшовицький Радянської Росії не хотіли визнавати законний уряд України — Генеральний секретаріат Центральної ради. Та якщо Тимчасовий уряд обрав тактику затягування переговорів тощо, то ленінський Раднарком вживав конкретних дій. Вже 26 листопада 1917 року (лише місяць минув після приходу більшовиків до влади) при Ставці Верховного головнокомандуючого було створено «Революційний польовий штаб» для формування загонів для майбутнього наступу на Україну.

Перший уряд Української Народної Республіки очолив В. Винниченко — відомий український письменник, палкий

Перший уряд УНР.

прихильник соціалістичної ідеї європейського зразка.

Після нього на владному олімпі побували Д. Дорошенко, В. Голубович, М. Василенко, Ф. Лизогуб, В. Чехівський, Б. Мартос, І. Мазепа, В. Прокопович, А. Лівицький та інші.

Більшість з них після 1920 року опинилися за кордоном, де й закінчили свої дні. Кількох, зокрема В. Голубовича, котрий залишився в радянській Україні, було репресовано й знищено у сталінське лихоліття.

Радянські українські уряди очолювали в пореволюційні роки Ю. Медведєв, Г. П'ятаков, М. Скрипник, Х. Раковський... Останній не був ні українцем, ні росіянином — болгарський емігрант.

Їхня доля виявилася трагічною. М. Скрипник, як відомо, увійшовши в конфлікт із Кремлем, покінчив з собою. Трьох інших московський диктатор репресував. Х. Раковський був розстріляний 1941 року напередодні німецького наступу на Москву. В пору хрущовської відлиги всіх реабілітували. Х. Раковського, як звинуваченого свого часу в троцькізмі, реабілітували, здається, аж в 90-ті роки.

Як коментувати ці факти? З точки зору класової або революційної доцільності, чи згідно з юридичними нормами?

Гадаємо, читачі самі оцінять сказане.

Єдине, на чому закцентуємо, — справді, не все в історії СРСР треба бачити в чорних фарбах. Але як пояснити мільйонні людські жертви — наслідок внутрішньої (виходить, постійної громадянської) війни?

Щодо існування з 1917 року двох українських урядів, то Київ і Харків, два політичні й державні центри-магніти, змагаючися між собою, залучаючи на свій бік одні — радянську Росію, другі — то Антанту, то країни Центрального блоку, знекровлювали один одного.

Чи була в Україні громадянська війна?

Період з 1917 по 1921 роки в радянській історії одержав назву громадянська війна. Не будемо знову називати її ініціаторів, розповідати про мільйонні людські жертви. Звернемо увагу лише на те, що під цим терміном 73 роки від нас ховалося чимало визначальних подій, багато з яких досі впливають на свідомість співвітчизників.

«Тріумфальна хода Жовтня!» Так і не інакше говорили про встановлення радянської влади в Україні. Але відкриємо чи то ленінські томики, чи книги Л. Троцького й перед нами постане інша картина.

«Радянська влада протрималася в Україні до цього часу (і протрималася нелегко) в основному силою Москви, великоруських комуністів і Червоної армії», — так відверто заявив наприкінці 1920 року Л. Троцький. Під цими словами з повним правом можна написати й ім'я В. Леніна. Та ще додати волання про негайний вивіз з України до Росії хліба, промислового устаткування, військового майна тощо.

5 травня 1920 року до Харкова, де встановилася влада радянського уряду, прибув «залізний Фелікс» (Дзержинський). Він кинув проти селянських повстанців, які виступали проти політики уряду Х. Раковського, 18 піхотних бригад та одну кавалерійську дивізію. Взимку того-таки року Л.

«Тут кується жив... між Сходом і З...

Троцький зосередив в Україні понад мільйон червоноармійців...

В. Ленін ультиматумом від 4 грудня 1917 року визнав українську Центральну раду. У травні 1918-го ЦК РКП(б), мотивуючи потрібність на той момент української компартії, теж визнав самостійну державу Україну. На засіданні ЦК головував В. Ленін. Брестські угоди чітко зафіксували визнання радянською Росією української незалежності.

А тепер відповімо на просте запитання «Як називається введення військ однієї держави на територію іншої без її згоди?».

«Федеративна Росія для нас цінна і потрібна»

Нагадаємо, що після зникнення з політичної карти світу «в'язниці народів» (визначення В. Леніна) — Російської імперії, на її колишній території виникли десятки держав. Щоправда, відстояли свою незалежність лише Польща, Фінляндія та країни Прибалтики. Але окрім Української Народної Республіки були ще Гірська Кавказька Республіка, автономна держава Сибіру, Урало-Волзькі Штати тощо.

Володарі київського владного олімпу, безумовно, були патріотами, відданими синами своєї землі, до того ж справді прагнули дати заможне мирне життя своєму народові. Але більшість з них перебували в полоні ідеологічних ілюзій. І коли прискіпливо придивитися до утопічних мрій М. Грушевського про «світову федерацію народів-братів», то чомусь одразу згадуєш ленінські мрії про «світову революцію».

Кремлівські лідери ніколи не забували про інтереси насамперед свого народу, а київські — добровільно звалили на себе місію «силами нашими помогти Росії, щоб вся республіка Російська стала федерацією рівних і вільних народів».

На думку історика й учасника української революції Д. Дорошенка, «це було явно непосильне й непотрібне для України завдання».

До того ж не забуваймо, що В. Винниченко та його однодумці-соціалісти (навіть на шкоду національним інтересам) не бачили жодного способу порозуміння з московським більшовицьким урядом як тільки шляхом переговорів. І це, звичайно, добре, але радянська Росія повністю ігнорувала всі київські ініціативи.

Командуючий радянсько-російськими військами В. Антонов-Овсієнко у своїх спогадах відверто пише: «Зіткнення з Радою уявлялось абсолютно невідворо... при мені тов. Криленко, за вка... Смольного, відправив у Київ... ул...тум», тобто оголошення війни Украї...

І тут постають запитання.

Хіба не мало підштовхнути офіційни... до рішучих дій створення більшовиками... кові «уряду радянської України»? У Це... ної ради, владу якої підтримувала пер... більшість українських рад на місцях, б... законні права розпустити харків... ий...

В. Ленін ішов далі. В Украї... ство...лися штучні «державні утворення»... нецько-Криворізька радянська респу... Одеська, Кримська, Галицька... Пл...лась Придніпровська з центром у К...нославі (тоді — Січеславі).

Це робилося з далекосяжною ме... довести світовій громадськості, що ...раїні нема єдиної державної влади.

Новоутворювані в Україні «рад... республіки» Петроград і Москва розгл... як плацдарми для наступу на Євро... очікувалася пожежа «світової революц...

Відкриймо газети «Правда» та «...тия» за 1919 рік.

«Заснування III Комуністичного Ін...ціоналу є початком інтернаціонально... публіки Рад, міжнародної перемоги ...нізму» (В. Ленін «Завойоване і записа...

«Настав час створення справжньо... муністичного Інтернаціоналу, який ... далекому майбутньому приведе стра...не людство до Всесвітньої Ліги Р...ських республік і до знищення буд... держави у старому розумінні цього ... (Г. Зінов'єв «Великий час»).

10 видатних українців.
Погляд читачки

Історія — жива наука. Вона не в...ється в штамповані визначення «ін...алізація», «експропріація», «колект...ція»... Історія — не служка будь-яко... жиму, вона — Вчитель!

На мій погляд, до видатних укр... тисячоліття треба віднести:

Володимира Великого — хреститель... сі,

Антонія та Феодосія Печерських — ...новників Києво-Печерського монас...

Нестора — літописця, автора «П... временних літ»,

Володимира Мономаха — князя, ... востаннє вдалося зберегти Київську... жаву сильною і єдиною,

є істина?»

м, так і діаспорних. На ато хто з істориків досі не ьнитися від звички писати ідеологічним догматикам. ілюстрації сказаного вище лише один приклад. давно ім'я Нестора Махна ороненим у СРСР. Тепер ський «батько» став геро- ьки численних романів та а й наукових конферен- адських зібрань. Все це е навіщо ідеалізувати істо- рбу? Як і творити негатив- його противників? відкриємо щоденникові за- жини Н. Махна Г. Кузь- найдемо холодні рядки: в і розстріляли десять чер- іців, в іншому — ще де-

сять... Червоноармійський загін, борючись з «батьком», зайшов у Андріївку й розстріляв 420 селян...

Тож своєрідним девізом для нашого циклу мають стати слова Т. Шевченка:

Прочитайте знову
Тую славу. Та читайте
Од слова до слова,
Не минайте ані титли,
Ніже тії коми,
Все розберіть... та й спитайте
Тоді себе: що ми?..
Чиї сини? яких батьків?
Ким? за що закуті?..
То й побачите, що ось що
Ваші славні Брути:
Раби, підніжки, грязь Москви,
Варшавське сміття — ваші пани,
Ясновельможнії гетьмани.

нашої країни

«Україна зараз — плацдарм світової революції. Тут кується живий зв'язок між Сходом і Заходом, міст від Радянської Росії до революційних Угорщини та Італії» (М. Скрипник).

Беззахисною була УНР та Українська держава й перед західними союзниками. Весною 1918 року країни Центрального блоку планували одержати з України 600 млн. пудів зерна, 400 млн. штук яєць, а також м'ясо, цукор, овочі...

«Временное рабоче-крестьянское правительство Украины создано по постановлению ЦК Российской компартии»

Навесні 1918 року РСФРР повністю

ич — УНР.

ми зв'язок ...ходом»

им і кою има- Київ Кар- аль- жна і всі ід. ова- До- ика, ува- ри- о — Ук- ські али де ес- іна- рес- му-). Ко- не- ен- ян- кої ова»

Українські комуністи в гостях у В. Леніна (картина А. Костюченка).

втратила контроль над Україною. Маріонетковий «український радянський уряд» на чолі з М. Скрипником опинився на території Росії, в Таганрозі.

12 червня 1918 року РСФРР уклала з урядом гетьмана П. Скоропадського попередній договір про взаємовизнання. Проте це не завадило більшовикам саме тоді вести активну підготовку до нового збройного вторгнення в Україну. Вже 28 листопада на території Росії, в курському містечку Суджі, було створено черговий Тимчасовий робітничо-селянський уряд радянської України. В. Ленін у листі до головнокомандуючого радянськими військами Й. Вацетіса зазначив, що тепер наступ на Київ та Харків буде законним, оскільки є уряд радянської України. Коли б такого не було, «війська були б поставлені в ОКУПОВАНИХ (**вид. В. А.**) областях у неможливе становище».

До речі, тривалий час більшовицькі пропагандисти цитували антиукраїнську частівку: «У вагоні Директорія, під вагоном територія». Проте й український радянський уряд розміщувався на станції Суджа у вагоні, щоправда, територія під ним була російська...

Ще відвертішим був Х. Раковський, який відкрито казав, що так звані «українські радянські уряди» створюються за рішеннями ЦК РКП(б), і його накази виконують.

М. Скрипник — голова українського радянського уряду у 1918 році теж признавався, що «для більшості членів нашої партії (КП(б) У. — **В. А.**) Україна не існувала як національна одиниця».

Повторюю, не всі сторінки радянської історії треба бачити чорними. Але запитаймо «Чи виконали свої обіцянки більшовики?». Наприклад, у розв'язанні аграрних проблем — найголовніших на той час для України. Після відміни Декрету про землю й реалізації Декрету про соціалізацію землі (1918 р.) з 15 млн. десятин поміщицьких земель селяни одержали лише п'ять з половиною. Решту було зарезервовано під комуни та артілі. Й. Сталін вважав тоді, що з України можна щороку брати по 600 млн. пудів зерна, тобто майже по 20 млн. тонн.

***

То що робити, й хто винний, що маємо таку історію?

Світовий досвід дає безальтернативну відповідь — треба бути господарями у власному домі.

Тож виборовши незалежність, бережімо її, захищаймо від ворогів й нездарних політиканів та лжелідерів. Бо лише вільний народ заслуговує на повагу сусідів і гідний щасливого майбутнього.

ла- трі- за- ре- ла Ру- ас- ра, сті ому ер-

Петра Сагайдачного — гетьмана, найвидатнішого діяча доби козаччини, просвітителя,

Івана Мазепу — гетьмана, який одним із перших почав відроджувати Україну як державу,

Григорія Сковороду — філософа, мислителя, котрому належить гуманістична ідея призначення людини у світі,

Тараса Шевченка — поета-художника, який підніс українську націю до світових вершин,

Михайла Грушевського — великого історика, громадського й державного діяча,

Ліну Костенко — визначну поетесу XX століття.

Дарія МУСІЯКО, вчитель історії.

Чернігівська область.

✔1917

В. Винниченко.

28 червня — утворено Генеральний Секретаріат — перший уряд України (Української Народної Республіки) після розпаду Російської імперії. На чолі уряду — В. Винниченко

4 грудня — ультиматум російської Ради Народних Комісарів на чолі з В. Леніним Українській Народній Республіці, яким було, з одного боку, визнано УНР, а з другого — оголошено Україні війну. Перша радянсько-українська війна.

12 грудня — в Харкові відбувся з'їзд рад України (за різними даними його делегати представляли від 50 до 80 рад, загальна кількість яких в Україні становила понад 300. Центральну Раду підтримувало понад 250 рад), утворено радянський уряд України на чолі з Ю. Медведевим. З'їзд проголосував за чинність на території України декретів РСФРР. Двовладдя в Україні.

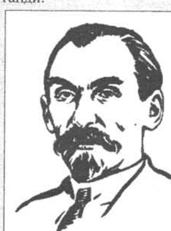
25 грудня — початок загального наступу збройних сил Радянської Росії на Україну. Більшовики захопили Катеринослав, Олександрівськ, Полтаву.

✔1918

3 січня — Центральна рада законом про добровільну народну армію фактично демобілізувала наявні в Україні збройні сили.

25 січня — Центральна рада й Генеральний секретаріат залишили столицю УНР. Києвом оволоділи червоноармійські загони М. Муравйова, які розв'язали в місті червоний терор.

2 березня — армія УНР зайняла Київ. Згідно з Брестським договором радянська Росія визнала незалежність УНР. Радянські війська залишили територію України. РСФРР зобов'язалась не вести проти УНР агітації та пропаганди.

М. Скрипник.

10 березня — Український радянський уряд переїхав до Катеринослава, де його очолив М. Скрипник. Врешті цей уряд опинився в Таганрозі.

29 квітня — Центральна рада ухвалила Конституцію УНР. Влада в Києві перейшла до гетьмана П. Скоропадського.

12 червня — РСФРР уклала з Українською державою П. Скоропадського угоду про взаємовизнання.

5—12 липня — в Москві відбувся І з'їзд компартії України

5 серпня — Центральний Виконавчий Комітет України, який перебував в Росії, прийняв рішення про збройне повстання в Україні. З цією метою було мобілізовано 22 тисячі червоноармійців

28 листопада — за вказівкою ЦК РКП(б) в Суджі Курської губернії створено Тимчасовий Робітничо-Селянський уряд України на чолі з Г. П'ятаковим.

14 грудня — гетьман П. Скоропадський відмовився від влади на користь Директорії УНР.

24 грудня — внаслідок скасування Брестських угод РСФРР в односторонньому порядку прийняла рішення не вважати Україну незалежною державою.

✔1919

3—4 січня — радянські війська оволоділи Харковом. Друга радянсько-українська війна.

6 січня — встановлено назву радянської України — Українська Соціалістична Радянська Республіка (назва проіснувала до 1936 року).

29 січня — внаслідок конфлікту між Г. П'ятаковим і Ф. Сергеєвим (Артемом) на чолі уряду УСРР став Х. Раковський.

6 лютого — Директорія УНР залишила Київ. Столицею України оволоділа радянська Таращанська дивізія під командуванням М. Щорса. За нею йшли регулярні війська РСФРР: 8-ма армія, Орловська дивізія, 9-та, 12-та, 13-та стрілецькі дивізії. Всього — 75 тисяч багнетів, 1400 шабель, на озброєнні яких було 170 гармат, 427 кулеметів, 15 літаків, 6 бронепоїздів.

14 лютого — Х. Раковський переніс столицю радянської України з Харкова до Києва. Активізація повстанського антибільшовицького руху в Україні.

6—10 березня — III Всеукраїнський з'їзд рад України ухвалив Конституцію УСРР.

23 березня — головнокомандувач радянських військ Й. Вацетіс віддав наказ командуючому Українським фронтом В. Антонову-Овсієнку просуватися до західних кордонів України, щоб бути готовими надати військову допомогу радянським республікам, що виникали в Угорщині, Німеччині...

3 квітня — виникнення Угорської Радянської Республіки на чолі з Белою Куном.

12 квітня — РНК УСРР ухвалив хлібну розверстку. Х. Раковський визнав, що повстанський рух в Україні (лише в червні—серпні відбулось 328 виступів) досяг апогею й на боротьбу з ним треба кинути регулярну армію (було задіяно 18 піхотних бригад і одна кавалерійська дивізія).

Х. Раковський.

31 серпня — армія УНР оволоділа Києвом.

27 вересня — Н. Махно, уклавши союз з армією УНР й одержавши від неї боєприпаси, розгромив 18-тисячне угруповання денікінців, почав наступ на ставку А. Денікіна в Таганрозі, чим зірвав похід армій останнього на Москву.

15 грудня — радянсько-російські війська захопили Київ.

✔1920

6 травня — Київ у руках українсько-польської армії.

12 червня — в Київ повернулася радянська влада.

15 жовтня — на чолі уряду УНР — А. Лівицький.

21 листопада — армія УНР залишила територію України. В еміграції опинився й уряд Української Народної Республіки. Влада в Україні повністю перейшла в руки радянського уряду на чолі з Х. Раковським.

23 листопада — Харків. Після пленуму ЦК КП(б) України ЦК очолив присланий з Москви В. Молотов.

28 грудня — Харків. Командуючим Збройними силами УСРР призначено М. Фрунзе. Москва. РСФРР та УСРР підписали союзний договір.

Ведучі рубрики:
Віталій АБЛІЦОВ,
Віталій ЖЕЖЕРА,
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

«Венгерко, позич мені люстерко...»

Я придумав нехитру загадку для дітей і політиків. Мовляв, що це таке: дві країни, назва обох починається на «У», закінчується на «а», обидві вважають, що знаходяться в самім центрі Європи, обидві мають незручну для Європи державну мову (не англійську і навіть не російську), обидві мають по сім кордонів, причім один з тих кордонів у них спільний, обидві охрестилися майже одночасно тисячу літ тому, обидві довго перебували в складі великих імперій. На цьому подібність водночас і вичерпується, і безкінечно продовжується, отже, пора вгадувати. А хто не вгадав — підказую: це — Угорщина та Україна (транскрипція може бути інша, Венгрія та Вкраїна, то справи не міняє).

Таємничий мадьяр

Характерно, що автор цих рядків їхав туди вперше — і не дуже хотів їхати! Ну, справді, чого я там не бачив? Тобто я думав так, як більшість наших туристів, котрі шукають у світі екзотики, а не подібності, і багато на цьому втрачають.

Щоб виправдати подорож, пригадав одну річ, яка мене пов'язує з цією країною. У дитинстві я виміняв за жменю горіхів бойову медаль із зображенням вершника з мечем. Слово «Magyar» свідчило, що медаль угорська. Моє село стояло на шляху, яким угорська армія йшла додому з-під Сталінграда. Якийсь солдат ту медаль загубив чи віддав за жменю горіхів, так само, як віддали мені. Потім і я її втратив, але не перестав згадувати таємничого мадьяра: яким він був, чи дійшов додому? Аби хоч знати, за що давали такі медалі. Ну, думаю, поїду й розпитаю. Власне, я не любитель екскурсійно-відпочивального туризму, у мандрівках цікавіше переживати час і простір, історію і долю.

«Я мишляю...»

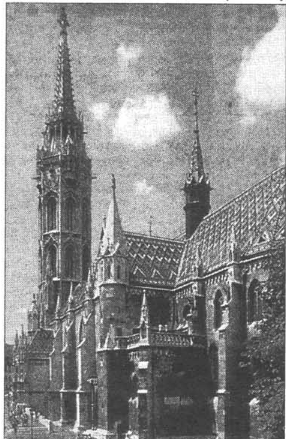
У мене в Києві є добрий знайомий, угорець, він пристойно говорить по-нашому, правда, іноді у нього прорветься замість «я думаю» — «я мишляю», і от він мені сказав на дорогу: «Не бери дурного в голову, яка медаль, яка війна, яка політика — там у нас просто красиво, відпочинеш душею, я так мишляю!»

Але він таки не зовсім правий, бо, гостюючи там, не можна не займатися історично актуальними порівняннями. Показують тобі будапештський міст Ержебет і кажуть: його названо на честь дружини Франца-Йосифа, Єлизавети, котра так любила угорців, що навіть (а це з біса важко!) вивчила їхню мову. Ну як не думати тут, що жодна з російських імператриць української мови не штудіювала. А вслід за цим — пішло-поїхало: і в п'ятдесят шостому вони першими прокинулися, і з соцтабору вийшли ніби разом з нами, а он як уперед пішли. Ще відчутно, що ми в одному домі жили: у Будапешті ще й сьогодні тобі можуть розповісти радянський анекдот із грузинським акцентом! І від цього контраст ще очевидніший.

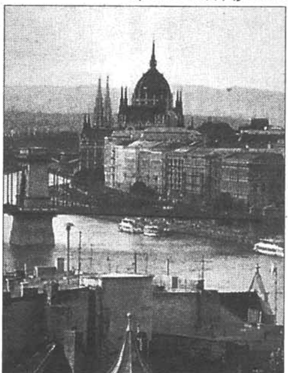
Я не збираюся описувати те, що бачив там — важливіше те, що я там відчував. А відчував найгостріше саме оце — спокусливу подібність і спокусливу відмінність. Адже у них теж був час ганьби і самоприниження, коли одне зі своїх міст вони назвали Сталінварошем (що про це думав мій таємничий мадьяр-сталінградець?) Але ж як достойно вони цього позбулися! У них перед парламентом теж можна побачити демонстрацію розгніваних бюджетників — їм, бачте, вчасно не підвищили зарплату. А спробуй-но тим демонстрантам пояснити, що таке наша затримка зарплати — не зрозуміють!..

«Нічого! — каже мій київський приятель, — у вас буде те саме, бо бажання жити нормально — дуже природне. Я мишляю, нікуди ви від цього не дінетесь!»

Собор Коронації у Будапешті (XV ст.)

Парламент — прямо над Дунаєм

Гусячий паштет і сонячне затемнення

Після розвалу соцсистеми вони, як і ми, втратили звичні зв'язки, стало важко продавати «Ікаруси» та токайське вино, героїчно прорвався на західний ринок лиш угорський гусячий паштет. Кажуть, Бриджит Бардо подала на Угорщину до суду — щоб гусей не мучили заради паштету!

Але це — лірика. Угорці серйозно й успішно переорієнтувалися на туристичну індустрію. Нині у сфері сервісу в них зайнято 30 відсотків населення, а на 10 мільйонів угорців щороку припадає 40 мільйонів зарубіжних туристів (тепер менше — у зв'язку з кризою на Балканах). В'їзд сюди для громадян багатьох країн світу — безвізовий, крім того, дуже вигідні умови для іноземних інвестицій. Прибувши до столиці, турист може придбати «Будапештську картку» — своєрідний проїзний квиток — і почуватися господарем становища. А втім, уся країна — безперервний цілорічний фестиваль. У це важко повірити, але так воно і є. Фестивалів тутешніх не злічити, вони йдуть підряд або паралельно. У січні — Зимові гастрономічні дні, у лютому — Бал бароко в Дьорі та «Бушояраш» у Мохачі, у березні — Міжнародний фестиваль гітаристів в Естергомі та Дні джазу в Дебрецені, у квітні — Великодній фестиваль у Холлокьо та Свято приходу винограду в Кьосегу, у травні —Балатонський фестиваль, Міжнародні змагання повітряних куль, Світовий фестиваль диксилендів і Замкові рицарські ігрища в Діошдьорі, у червні — Фестиваль військових оркестрів і Тиждень крилатого змія в Нірбаторі, у серпні — світова першість на перегонах «Формула-1» і Тиждень вина в Балатонфюреді... Для повного переліку не вистачить цієї газети. А крім традиційних, є разові акції: цього року, 11 серпня, Угорщина запрошує весь світ подивитися на її території повне затемнення Сонця, перетворивши його на ще один яскравий фестиваль, хоч затемнення триватиме лише 2 хвилини 22 секунди!

Якщо коротко

Звісно, навіть дуже багатий турист всього цього не передивиться за все життя. А нам, не багатим, але охочим до пізнання, варто зауважити одну річ. Аби наочно збагнути, що таке (не за книжками) романська й готична архітектура, щоб побачити античний амфітеатр і давньоримський діючий (!) водогін, не треба їхати до Франції, Греції чи Італії, усе це є набагато ближче, у наших сусідів угорців, в Естергомі, Аквінкумі, на Римських пляжах Дунаю, у самому Будапешті. Втім, Будапешт увібрати в один погляд неможливо, бо він нагадує модель світу — є захоплююча панорамна протяжність і немає центру!

Угорський глобус

Це дивно, бо в місцевому характері дуже відчутний саме угроцентризм! Просто любо слухати: один їхній король брав Єрусалим, інший — Неаполь, ще інший узяв за жінку дочку Ярослава Мудрого — Настю. У них метро — перше на континенті! А угорський футболіст Пушкаш забив м'ячів більше, ніж Пеле; угорські євреї Сцилард і Теллер створили водневу бомбу: Сорос — теж угорець (а Йожеф Сабо?!). А Рубик? А Беньовський? Цей угорський аристократ воював на боці Польщі проти Росії, був засланий на Курили, там спокусив дочку губернатора, вкрав корабель, гайнув на Мадагаскар і став королем цього острова. Старі негри на Мадагаскарі й досі шанують Беньовського!

Свою мову вони так бережуть, що навіть чужі імена перекладають: Жуль Верн у них звучить як Дюла Верн, а читаючи на афіші «Pillangokisasszony», знайте, що це — «Мадам Батерфляй».

Але вони схильні й до самоіронії. Коли читаєш гашекового «Швейка», то підозрюєш, що угорці його не люблять за насмішку над ними. Але вони «Швейка» обожнюють і вміють посміятися над собою.

Гальорка для прем'єра

У Будапешті ми побували на великому (на два відділення) концерті фольклорного ансамблю «Мужикаш». З ансамблем виступала дуже цікава співачка Марта Шебестен, та сама, чия пісня звучить у знаменитому фільмі «Англійський пацієнт». Це був, як на наш смак, звичайний вечір народної музики — інша річ, що публіка сприймала його як щось надзвичайне. Концерт прийшов послухати прем'єр-міністр Угорщини пан Орбан. Це молодий, 36-річний політик. Кажуть, він не дуже шанує старших. Але от що цікаво: у Музичній академії, де все це відбувалося, немає урядових лож. Так і не вдалося угледіти, де сидів пан прем'єр. Як потім з'ясувалося — на гальорці!

Свої клопоти

Не ідеалізуйте нас, кажуть угорці, у нас повно проблем. Живемо ніби благополучно — а нація помітно зменшується. А наша близькість до Заходу нівелює нас!

Це справді кидається у вічі. Під Будапештом нам показали найбільший у Середній Європі американізований торговельний центр — такий собі багатий, хоч і без смаку зроблений, Техас! За іронією долі, на душі у всіх панував антиамериканський настрій, бо це було якраз після першого НАТОвського бомбардування Белграда. Якось не втішало й те, що цей комплекс побудував таки угорець. А в центрі Будапешта будується теж щось подібне, теж американізоване й грандіозне — як 11 футбольних полів. Будує так само угорець.

Отакі й понині дівчата половецькі

«Тоже кое-что есть!»

Колись в Угорщині був популярний Аркадій Райкін, відтоді одна його фраза тут звучить як прислів'я, без перекладу: «Конечно, Европа! Но у нас тоже кое-что есть!»

Проти американізації у них дещо справді є. Приміром, Міжнародний фольклорний центр під егідою ЮНЕСКО. Директор центру — доктор Міхай Хоппал. Його ідея: треба зберегти фольклор не як експонат, а як живу традиційну культуру, тобто те, що є найсуттєвішим, хоч його й не помічаєш. Он у Кореї та Японії навіть зарплату платять людям, котрі передають традиції. От і ми так хочемо, каже доктор Хоппал, а наш центр може бути моделлю для сусідніх країн. На симпозіуми до Хоппала їздять з України, Абхазії, Уельсу, Прибалтики. Адже глобальній американізації здатні протистояти саме маленькі народи, які зуміли зберегти гармонійні стосунки з природним середовищем. Варто зауважити, що держава відчутно допомагає Фольклорному центрові.

Сам пан Міхай — відомий вчений, президент Міжнародного товариства шаманознавців, веселий і добродушний чоловік. Очевидно, запозичив гармонізоване світовідчуття від малих народів.

Куди «помчаша красныя девкы»?

Кого в дитинстві не хвилював оцей, сповнений прихованої еротики, рядок зі «Слова о полку Ігоревім»: «И помчаша красныя девкы половецкыя...»

Виявляється, вони «помчаша» не так і далеко — сюди, в Угорщину, на схід від Дунаю. Маленький народ, що живе тут, називається «палоці», він зберіг свої традиції і пам'ять про наше спільне минуле. Туристичні маршрути сюди теж відкриті для всіх.

Давня мелодія

... А ти ж не хотів туди їхати — нагадую я сам собі і сам собі кажу: «Ах ти, старий кьо-дьо-льо!» Це слово, наскільки я розумію, означає майже те, що й наше милозвучне «к-ка-зьол!», і воно є одним з тих слів, що були спільними для наших народів ще з часів Аттили та князя Кия.

А ще згадую нашу давню пісеньку «Ой, венгерко, венгерко, венгерко, позич мені люстерко, люстерко...». Дуже правильна думка — позичати дзеркало у сусідів. Правда, я так і не встиг нічого дізнатися про того мадьярського солдата і його медаль. Нічого, іншим разом. Це зрештою близько, по сусідству.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Київ—Будапешт—Київ.

Автор щиро вдячний за допомогу в підготовці цього матеріалу представництву «Угорщина-туризм» в Україні, Будапештському турбюро та гідові Міклошу Томчику.

Що не кажіть, а їхати треба!

З життя шкідників

Хижак міцно окопався лише на картопляних гектарах Східної Європи та країн СНД

Актуально

На авансцені знову бульба. Та сама, відвідавши якої гине колорадський жук. «Голос України» вже порушував цю тему в № 138 (1888) від 22 липня 1998 року і № 41 (2043) від 5 березня 1999 року. Відтоді на картопляному фронті без кардинальних змін. Держкомісія з випробування та охорони сортів рослин розглянула на своєму пленумі питання, бути чи не бути генно-модифікованим сортам картоплі «Новий лист» в Україні. З тридцяти одного присутнього, серед яких науковці, представники зацікавлених міністерств і відомств, лише чотири зайняли нейтральну позицію. Тобто пленум не дав добро на вирощування, продаж та споживання такої бульби, як недостатньо дослідженої. Здавалося б, можна ставити крапку. Але ні. Прибічники розповсюдження стійкої до шкідника бараболі наполягають на терміновому проведенні спеціального пленуму і негайній реєстрації «Нового листа», бо, мовляв, втратимо стратегічного інвестора.

Пролог: велика лабораторія на ймення Україна

Нагадаємо, буча зчинилася навколо сортів «Новий лист», завезених в Україну американською фірмою «Монсанто». Бульба не по зубах шкідникові, бо містить у собі ген бактерії Bacillus thurigiensis (Bt), що продукує смертельний для жука білок. Незважаючи на те, що біотехнологічна новинка ще не пройшла трирічного дослідження на ділянках сортовипробувальних станцій країни, що обумовлено вітчизняним законодавством, «Монсанто» прагне проштовхнути бараболю до Держреєстру. А там біотехнологічному продукту одна дорога — до шлунків наших громадян.

Компанія настроєна рішуче — на кону чималі гроші: її інвестиції у справу запровадження такої картоплі в Україну становлять близько мільйона доларів. Логічно, що «Монсанто» якнайшвидше збирається відбити витрачене за рахунок реалізації насіння, вирощеного торік на тутешніх чорноземах. Уже тепер на складах накопичилися тисяча тонн посівного матеріалу а-ля смерть шкідникові. Ні мало ні багато на 4—5 мільйонів гривень (кілограм диво-бульби фірма планує реалізувати по 4—5 гривень). Окрім того, завоювання нашого картопляного ринку дозволяє «Монсанто» (у разі, якщо масштабний експеримент у великій лабораторії на ім'я Україна «вигорить», і без наслідків) активніше переконувати Європу у безпечності трансгенних рослин. Поки що багаті держави Західної Європи здебільшого тримають біотехнології в лабораторних умовах і не поспішають упроваджувати генні новинки в агровиробництво. Одне слово, «Монсанто» є за що воювати.

Хто вирішує долю картопляного поля

Питання ввезення в Україну трансгенних сортів картоплі обговорювалося під час недавньої зустрічі віце-прем'єр-міністра України з питань агропромислового комплексу Михайла Гладія з Надзвичайним і Повноважним Послом Канади в Україні Дереком Фрейзером, яка присвячувалася розвиткові українсько-канадської кооперації в галузі сільського господарства. Михайло Гладій запевнив посла, що інформацію українських міністерств, відомств, наукових закладів про додаткові вимоги до трансгенних сортів буде опрацьовано з тим, щоб у листопаді-грудні прийняти остаточне рішення щодо їх реєстрації в Україні, повідомляє прес-служба Кабміну.

Експозиція: і чорнобильські яблука можна їсти — тільки недогризки треба глибше закопувати

На семінарі «Біотехнологія в рослинництві», що проходив у Києві, наголошувалося: захід пропагандистський, бо з реєстрацією бараболі негаразди. Тому розмови здебільшого точилися навколо модифікованої бульби та доцільності її вирощування в Україні з відповідними для держави наслідком. Найпривабливіші — обіцяна компанією фінансова допомога на розвиток вітчизняного картоплярства, що нині жебракує, подальші інвестиції (у разі реєстрації компанія обіцяє до кінця року вкласти в цю справу ще три мільйони доларів). Звісно, гроші не завадили б... Утім, ось лише декілька роздумів та рекомендацій щодо вирощування, реалізації і споживання модифікованого другого хліба.

Про вплив на довкілля. На думку представника Громадянської спілки зовнішньоекономічних зв'язків (США) доктора Вейна Вільямса (займається питаннями впровадження трансгенних сортів рослин в Україні), не виключено, що біотехнологічна картопля здатна генетично забруднювати довкілля внаслідок схрещення зі спорідненими видами рослин: і сільськогосподарських, і диких. Тому поле з «Новим листом» він радить обсаджувати по периметру захисною смугою з буряку, кукурудзи або соняшнику завширшки 10 метрів.

Ще одна порада від Вейна Вільямса: не варто панікувати, якщо разом з ворогом городника — колорадським жуком — гинуть сонечка. На Заході такі моменти досліджували. Попелицю годували генно-модифікованою картоплею. Потім попелиця ставала їжею для сонечок. Через 36 днів всі сонечка були мертвими. Інші, з контрольної групи, яких годували звичайною попелицею, жили 72 доби(!). Але то не привід для хвилювання, вважає американський науковець. Оскільки біотехнологічна картопля не обробляитиметься інсектицидами, то й сонечок, навіть з укороченим віком, на її плантаціях стачить.

— Якщо картоплю зареєструють в Україні, — запевнив Марін Велчев, представник «Монсанто», — компанія займеться вивченням її впливу на місцеві екосистеми.

Про безпеку споживання. Характеристики Bt-картоплі від «Монсанто», йшлося на семінарі, вивчав Інститут медицини праці (передусім за 20-томним досьє, наданим компанією). Там-таки провели токсикологічну експертизу бульби. Щоправда, за схемою для звичайної картоплі — методики випробування й оцінки трансгенних сортів у нас поки що не розроблено. Дійшли висновку: загрози для здоров'я споживачів і виробників такої картоплі нема. Тож подальше її дослідження, вважає директор інституту Юрій Кундієв, — нерозумна трата сил, коштів і призведе до здорожчання продукції.

Були й інші точки зору. Володимир Патика, директор Інституту сільськогосподарської мікробіології (науковець тривалий час досліджував бактерію, з якої до картоплі введено ген Bt, а також білок), зазначив: за певних умов не сам білок, а продукти його розкладу мають шкідочинну дію. Зокрема, повідомив академік, пославшися на роботи чеських мікробіологів, можуть спричинити канцерогенний ефект.

Дехто з присутніх стверджував: за температурної дії на картоплю споживач може стати жертвою незначних алергічних ефектів. На запитання «за якої?» аргументована відповідь так і не прозвучала. Втім, за словами директора Інституту агроекології та біотехнології Олексія Созінова, одиничних випадків алергії на білок Bt однаково не уникнути. Навіть на хліб, заспокоїв академік, буває алергія.

До речі, з науковою метою генно-модифікованою бараболею годували і пацюків (дослідження проводилося на замовлення і кошти шотландських властей). Діагноз після вживання — пригнічення імунної системи, уповільнення росту. За твердженням Вейна Вільямса, факт не вартий уваги — то була картопля не з Bt і не від «Монсанто».

Про експорт. Торгувати на західноєвропейському ринку трансгенним насінням — у чому ще донедавна переконувала нас «Монсанто» —Україні, схоже, не доведеться. На запитання, чому цю бараболю компанія не пропонує країнам, скажімо, ЄС, відповідь така: жук, мовляв, не полюбляє цивілізовані лани. Відтак там відпадає потреба у стійкій до шкідника бульбі. «Хижак» міцно «окопався» лише на картопляних гектарах Східної Європи та країн СНД.

Не на користь експортних сподівань свідчить ще один аргумент. За словами заступника директора Інституту клітинної біології та генетичної інженерії НАНУ Миколи Кучука, Європа не зацікавлена у збільшенні обсягів виробництва сільгоспкультур.

Про мутації. Щодо питання «чи не звикне жук до тієї бараболі?» Вейн Вільямс, посилаючись на рекомендації деяких науковців, порадив засаджувати трансгенною новинкою не більш як 30% картопляних ланів у будь-якому регіоні. Решту площ — традиційною, їстівною для шкідника. А якщо звикне — у картоплі, запевнив американець, є сім різних генів Bt. Пристосується до одного, «Монсанто» завезе «земляні яблука» з іншим.

Щоправда, за статистикою, лише 3% картоплі в Україні вирощують в колективних сільгосппідприємствах. Решту — на городніх ділянках. Хто стежитиме там за сортооновленням і чи не влетить потім селянам та сортозаміна ще в більшу копійчину, про це на семінарі не йшлося.

Трансген, go home!

Країни третього світу, що найбільше потерпають від голоду, вирішили протистояти генетично зміненим продуктам. Така опозиція слаборозвинених держав здивувала Захід. У Картагені (Колумбія) на міжнародній зустрічі з питань біобезпеки американці звинуватили країни третього світу у створенні перешкод для вільної торгівлі. Однак більшість держав так і не змінили точки зору стосовно використання трансгенних продуктів. Зокрема, у заяві ефіопського уряду газеті «Independent of Sunday» зазначалося, що «ефіопи і без американських порад вирішать, чим вони мають харчуватися».

Епілог: не ризикувати, а вивчати

Як позитивний приклад споживання генно-змінених продуктів «Монсанто» вказує на Сполучені Штати. Мовляв, країна рівних можливостей їсть ту картоплю — і нічого. Представники компанії забувають при цьому додати, що бульба потрапляє у продаж у незначних кількостях і з відповідною позначкою. Чи матиме український споживач можливість вибирати, біотехнологічну чи звичайну бараболю йому їсти? Невже господарник, що виростив бульбу на продаж, гратиме проти своєї кишені і пояснюватиме на базарі кожному покупцеві, що торгує трансгеном, який навіть жук оминає?

Тим часом заборонений до легального поширення коренеплід і без реєстрації розповзається городами країни і продається дейнде на базарах. Поки що як насіння. Торік його вирощували на посівний матеріал у сільгосппідприємствах кількох областей. Мало хто з селян, городи яких межували з дослідними ланами, ураховуючи вітчизняний менталітет, не спокусився забезпечити себе або своїх сусідів відерцем-другим диво-бульби.

«Монсанто» попереджає

Компанія звернулася з листом до міністра АПК України Б. Супіханова. Збереження за «Новим листом» статусу перспективних сортів на 1999 рік, виходячи зі змісту послання, «Монсанто» не влаштовує. Хоча такий крок і «дав би компанії право продовжити випробування» на наших полях своїх сортів. Однак ця генно-модифікована бульба, вважають у компанії, «пройшла всі випробування і задовольнила всі вимоги чинного законодавства України й щодо нових сортів рослин, і щодо трансгенних організмів. Тому подальше її перебування у статусі перспективних не розв'язує проблему, а лише відкладає остаточне її вирішення принаймні на рік».

Якщо генно-змінена картопля залишиться у статусі перспективної, компанія погрожує вдатися до санкцій, серед яких: припинення промислового вирощування на наших ланах насіннєвого матеріалу, припинення насінництва та промислового вирощування у нас картоплі «Новий лист», призупинення діяльності в галузі біотехнології в Україні тощо. Це, вважають у «Монсанто», «по суті означає припинення розвитку біотехнологій в Україні на кілька наступних років, бо жодна іноземна компанія не розвиватиме цей напрям бізнесу та не інвестуватиме розвиток біотехнологій в Україні, враховуючи негативний досвід компанії в Україні та за відсутності чіткої законодавчої бази з цього питання».

Повна й остаточна реєстрація всіх або кількох сортів «Нового листа» та внесення їх у Держреєстр, що «дасть компанії право вести насінництво, вирощувати, переробляти й здійснювати комерційний продаж картоплі «Новий лист» населенню без будь-яких обмежень... найоптимальніший варіант як для України, так і для компанії», — йдеться в листі.

***

Можливо, трансгенні культури, як і переконує «Монсанто», справді для України шанс. Мабуть, мав рацію заступник міністра з питань науки і технологій Віктор Свіженко, стверджуючи, що застосування в сільському господарстві генетично модифікованих рослин дасть змогу Україні здолати економічну кризу. Але, зазначає академік-секретар відділення рослинництва та переробки продукції УААН Федір Адаменко, питання трансгенних культур надто складне, а для нас — терра інкогніта. Одностайності в оцінках генно-модифікованих рослин немає. Не варто ризикувати, вважає академік, ще й з огляду на те, що картоплі в Україні вирощується достатньо. Вердикт науковця: перш ніж вписувати таку бульбу до Реєстру, потрібно її всебічно дослідити.

Галина КВІТКА.
Мал. Віктора ПОПОВА.

Питання трансгенних культур для нас — терра інкогніта

Магістраль здоров'я у руках надійних

Лікарня, де пахне квітами

На тлі недостатньої турботи про систему охорони здоров'я клінічна лікарня Львівської залізниці — оаза медицини з найсучаснішим устаткуванням, високим професіоналізмом і комфортом, а ще — промовиста ілюстрація напрацювань у соціальній сфері.

Репутація цієї лікарні формувалася десятиліттями. Потрапити у «залізничну» — то все одно, що виграти у лотерею, віддавна вважали львів'яни. Чому? На побутовому рівні пацієнти пояснювали це тим, що свої лікують своїх, отож і дбають про добре ім'я установи. Таке уявлення — не зовсім точне, бо лікарня не є відомчою і підпорядкована Міністерству охорони здоров'я як бюджетний заклад. Однак патронат залізниці став для медперсоналу підгрунтям стрімкого поступу до світових стандартів. Нині завдяки реконструкції приміщень, яка ще триває, побут хворого облаштований краще, аніж на деяких курортах. Затишні палати на дві особи самі по собі сприяють здоров'ю: санвузол, телефон, телевізор, кондиціонер, система зв'язку із медперсоналом і — цілковита відсутність специфічних «лікарняних» запахів. Тут пахне кавою і квітами.

Лікарня безплатно обслуговує залізничників та членів їхніх сімей, пенсіонерів залізничного транспорту та населення мікрорайону Левандівка, де компактно проживають залізничники. У її структурі — 2 поліклініки, багатопрофільний стаціонар, у якому — 15 відділень, 8 з них мають хірургічний ухил. Завдяки фінансовій підтримиці, надійному патронату і контролю з боку залізниці (начальник — Георгій Кирпа), лікарня може дозволити собі таку розкіш, як ексклюзивні послуги. 1997 року тут відкрито відділення вертебрології і сколіозу, в якому лікують функціональні ураження хребта і опорно-рухового апарату. Його завідувач, кандидат медичних наук Михайло Косів за кілька хвилин, практично під час інтерв'ю, продіагностував представників сидячої професії легким дотиком руки. До слова, зарубіжні колеги щиро вважають наших лікарів неперевершеними через те, що вони голіруч спроможні робити те, що у світовій медицині виконує техніка. Висока репутація лікарні стала запорукою співпраці з американськими медиками. У червні минулого року на базі лікарні відкрито перший в Україні «Центр здоров'я жінок». Він оснащений сучасною діагностичною апаратурою, всі спеціалісти пройшли стажування у відповідних клініках США. Центр забезпечує на рівні передових світових стандартів діагностичну, лікувальну, консультативну і освітню допомогу жінкам та їхнім сім'ям з усіх питань, що стосуються гінекологічних захворювань, дітородної функції та планування сім'ї, а також патології молочної залози.

Центр є гордістю лікарні і міста, бо завдяки ранній діагностиці за допомогою його унікального устаткування можна попередити біду, коли ще немає скарг. Завідуюча Людмила Гуцал та її колеги «з порогу» знімають стрес, емоційну напругу схвильованих пацієнток. Спочатку їх запрошують до кабінету психологічної релаксації, у навчальний кабінет і вже потому до мамографа. Сучасна проявлювальна машина дає змогу отримати високоякісні знімки за кілька хвилин. Комп'ютери, якими оснащено центр, зберігають банк даних про всіх пацієнтів центру. Навчальний кабінет обладнаний відеомагнітофоном, телевізором. Тут майбутні батьки готуються до продовження роду. Жінок різних вікових груп навчають самообстеженню молочних залоз, методам запобігання небажаної вагітності...

А цьогоріч — ще одна новинка: після реконструкції відкрито відділення лапароскопічної хірургії. Після операції під контролем лапароскопа хворі через кілька днів повертаються додому. За бажання можуть взяти на пам'ять відеозапис операції.

Львів'яни, які не працюють на залізниці, користуються медичною допомогою через організоване у 1995 році відділення платних послуг. Ціни — доступні для загалу. Приміром, мамографія коштує трохи більше десяти гривень.

На базі лікарні відбулася перша міжнародна науково-практична конференція з проблем гігієни й епідеміології на залізничному транспорті. Рішення конференції на підставі викладених фахівцями ряду країн результатів досліджень стали підгрунтям заходів щодо поліпшення здоров'я залізничників і стану довкілля.

Оксана ТЕЛЕНЧІ,
Сергій ЛАВРЕНЮК.

Львів.

Рясних благословінь вам!

Голова Християнсько-демократичної партії України, народний депутат України Віталій Журавський вітає зі Святим Великоднем братів і сестер, громадян і всіх людей, які проживають в Україні.

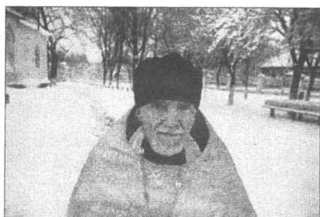
Саме сьогодні, говориться у зверненні, всі ми так гостро відчуваємо нестачу любові ближніх до себе. Більшість, якщо не кожний, потребують підтримки і допомоги. І все це можливо отримати за однієї умови: возлюбити Того, Хто хоче щастя для нас; сприйняти до повсякденного правила поведінки заповіді, які Творець послав людині, і любов'ю до своїх ближніх погасити сатанинський вогонь ворожнечі та розбрату.

Християнсько-демократична партія України вітає всіх із Великоднем!

Бажаємо рясних Божих благословінь Вам, Вашим родинам! Нехай у ці весняні дні у Ваших серцях та домівках воскресне Любов, Мир і Злагода!

Передвеликодня прем'єра

У столичному Будинку літераторів відбулася прем'єра документального фільму Миколи Бурноса «З іменем єдиним» (виробництво Національної кінематеки, співрежисер Р. Плахов-Модестов, сценарист І. Малишевський). Це розповідь про три головні гілки християнства в Україні (православ'я, католицизм, протестантизм). Цікаво, що у фільмі звучать вірші народного депутата України Івана Кірімова.

83-річний отець Федір, той самий, що й досі править в Іллінській церкві в Чорнобилі. Кадр з фільму «З іменем єдиним»

Конфліктна ситуація

Ближній бій із далеким прицілом

...А тим часом поряд із управлінням залізниці та клінічною лікарнею — на території іншого медичного закладу — Центральної траспортної клінічної лікарні Львова (ЦТКЛ) розгорнулися баталії. Важка «агітаційна артилерія» апелює до громадськості:

«Америка і НАТО бомбардують Сербію, Данькевич і Кирпа бомбардують лікарні», «Терор для медицини — смерть для нації» і т. п.

ЦТКЛ перетворилася на бастіон непокори після наказу міністра транспорту України І. Данькевича від 16 березня 1999 р. Цитуємо: «З метою приведення юридичного статусу Центральної транспортної клінічної лікарні Львова у відповідність до вимог Декрету Кабінету міністрів України від 15 грудня 1992 року «Про управління майном, що є у державній власності», згідно з рішенням Вищого арбітражного суду України від 22 червня 1998 року про визнання недійсними договору та додатків до нього про оренду, рішення арбітражного суду Львівської області від 1 березня 1999 р. про визнання недійсним свідоцтва про державну реєстрацію та скасування державної реєстрації, наказую:

1. Реорганізувати Центральну транспортну клінічну лікарню Львова шляхом приєднання до лікарсько-санітарної служби Львівської державної залізниці на правах структурного підрозділу.

2. Встановити, що лікарсько-санітарна служба Львівської державної залізниці є правонаступником реорганізованої Центральної транспортної клінічної лікарні Львова...».

Наказ передбачає інвентаризацію майна — до 10 квітня ц. р., передачу до статутного фонду лікарсько-санітарної служби Львівської державної залізниці основних фондів та обігових коштів реорганізованої ЦТКЛ, звільнення, переведення, працевлаштування працівників медичного закладу відповідно до чинного законодавства.

Цій події передував наказ від 25.09.1998 р. за підписом першого заступника міністра транспорту України — генерального директора Укрзалізниці А. Слободяна: «Звільнити Гофмана Едуарда Леопольдовича з посади начальника головної медичної служби в зв'язку з ліквідацією цієї служби та відмовою від запропонованих посад, згідно з п.1 ст.40 КЗПП України 04.05.1998 р.».

Отже, Е. Гофман як керівник ЦТКЛ, що реорганізується, давно вже не є легітимним. І нехай залишається відкритим питання про те, хто організовує, інспірує акти непокори, пікетування, чинить перешкоди інвентаризації, зустрічі керівництва залізниці із трудовим колективом ЦТКЛ.

Тривалий час ЦТКЛ була об'єктом пильного вивчення компетентних органів, зокрема і Рахункової палати України.

У листі до Голови Верховної Ради О. Ткаченка від 13.03.1999 р. голова Рахункової палати В. Симоненко інформував: «...Перевіркою встановлено, що очолюваний Гофманом Е. Л. заклад протягом шести років існує з подвійним юридичним статусом — як державна медична установа Департаменту залізничного транспорту Міністерства транспорту України з бюджетною формою фінансування і як орендне підприємство, що здійснює комерційну діяльність...».

Конфліктна ситуація стала темою пресконференції, яку провели начальник Львівської залізниці Г. Кирпа, заступник голови облдержадміністрації І. Держко, начальник УВС у Львівській області М. Янковський, начальник обласного управління юстиції В. Дякович, в. о. прокурора області М. Голомша, начальник КРУ у Львівській області Є. Романів. Нечасто відбуваються такі представницькі пресконференції. Та оскільки об'єкт став ареною зіткнень не лише амбіційних, а й політичних інтересів, Феміда терпеливо і послідовно доводить до відома широких кіл громадськості інформацію про істинний стан речей.

За фактами незаконного і неефективного використання державного майна, неправомірного його відчуження комерційним структурам, благодійним фондам та фізичним особам прокуратура Львівської області порушила кримінальну справу.

«Голос України» і надалі відслідковуватиме перебіг подій та інформуватиме читачів.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Багато галасу — не марно?

До уваги акціонерів ВАТ «Київшляхбуд»

Повідомляємо, що річні загальні збори акціонерів відбудуться 27 травня 1999 року о 12.00 за адресою: м. Яремча, Івано-Франківської обл., база відпочинку «Яремча», вул. Свободи, 330.

Початок реєстрації акціонерів об 11.45, початок зборів о 12.00.

Порядок денний.

1. Звіт голови правління про господарську діяльність ВАТ «Київшляхбуд» за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт спостережної ради.
4. Про створення дочірніх підприємств.
5. Різне.

Для участі у зборах необхідно мати:

1. Паспорт або інший документ, що посвідчує особу.
2. Документ, що посвідчує право власності акціонера на акції ВАТ «Київшляхбуд», або доручення на право представляти інтереси акціонера, засвідчене згідно з чинним законодавством.

Довідки за тел. (04494) 4-02-81; 4-06-36.

Правління ВАТ «Київшляхбуд».

До уваги акціонерів ВАТ «Ковельнафтопродукт»!

Повідомляємо, що чергові збори акціонерів відбудуться 26 травня 1999 року о 10-й год. за адресою: м. Ковель, вул. Леонтовича, 1 (музична школа).

Порядок денний:

1. Затвердження рішень та звіту ради товариства.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Звіт правління про господарську діяльність за 1998 рік.
4. Затвердження річного звіту та балансу за 1997, 1998 рр.
5. Вибори членів ради товариства та голови ради.
6. Вибори ревізійної комісії.
7. Різне.

Реєстрація учасників зборів з 8.30 до 9.45 у день скликання зборів за місцем їх проведення.

Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати при собі паспорт або документ, що його замінює; сертифікат акцій; представникам акціонерів та юридичним особам — доручення, оформлене згідно з чинним законодавством.

Довідки за телефонами: 2-51-22, 2-51-78.

Правління.

Уважаемые акционеры!

Правление **открытого акционерного общества «Фармпроимп»** сообщает о проведении очередного общего собрания акционеров, которое состоится 21 мая 1999 г. в 13 часов по адресу: Артемовск, Донецкая область, ул. Сибирцева, 2.

Повестка дня:

1. Отчет правления о результатах финансово-производственной деятельности ОАО «Фармпроимп» за 1998 г.
2. Отчет ревизионной комиссии.
3. Отчет наблюдательного совета.
4. Переизбрание наблюдательного совета.
5. Разное.

Регистрация акционеров, их доверенных лиц — в день проведения собрания с 11.00 до 12.30.

При себе иметь: документы, подтверждающие личность, для представителей акционеров — доверенность на право участия в общем собрании, оформленную в соответствии с действующим законодательством.

Телефони для справок: 3-20-32, 3-20-12.

До уваги акціонерів ВАТ «Закарпатнафтопродукт — Ужгород»!

27.05.1999 року об 11.00 за адресою: 294007, Україна, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Лаврішева, 61 відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ «Закарпатнафтопродукт — Ужгород».

Порядок денний:

1. Звіт ради директорів про фінансово-господарську діяльність за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії товариства за 1998 рік.
3. Звіт про роботу ради товариства за 1998 рік.
4. Про визначення суми, терміну та порядку виплати дивідендів за 1998 рік.
5. Про визначення порядку розподілу прибутку (покриття збитків) на 1999 рік.
6. Про створення дочірнього підприємства та затвердження статуту.
7. Про збільшення статутного фонду товариства.
8. Про зміни в складі ревізійної комісії.
9. Різне.

Реєстрація учасників зборів здійснюватиметься з 9.00 до 10.30 за місцем проведення зборів. Для реєстрації учасникам зборів необхідно мати:

документ, що посвідчує особу;

доручення на право участі у зборах (для представників акціонерів).

Пропозиції акціонерів щодо порядку денного зборів приймаються не пізніш як за 30 днів до їх скликання.

Телефон для довідок: 2-35-98.

Інформація про збільшення статутного фонду ВАТ «Закарпатнафтопродукт — Ужгород»

1. Мотив збільшення статутного фонду, залучення додаткових фінансових та матеріальних ресурсів для реконструкції та розвитку мережі автозаправних станцій.

2. Спосіб збільшення — додатковий випуск простих іменних акцій товариства в кількості 4817600 (чотири мільйони вісімсот сімнадцять тисяч шістсот) штук.

3. Мінімальний розмір збільшення статутного фонду становить 1204400 (один мільйон двісті чотири тисячі чотириста) гривень.

4. Проект змін до статуту товариства, пов'язаних зі зміною статутного фонду.

п. 4.1.1. Для забезпечення діяльності товариства створено статутний фонд у розмірі 2500000 (два мільйони п'ятсот тисяч) гривень.

п. 4.1.2. Статутний фонд розподілено на 10000000 (десять мільйонів) простих іменних акцій номінальною вартістю 0,25 гривні кожна.

5. Нова номінальна вартість акцій становить 0,25 гривні кожна.

6. Акціонери мають право на першочергове придбання акцій.

7. Збитки, пов'язані зі збільшенням розміру статутного фонду, в разі їх виникнення, відшкодовуються власникам акцій згідно з чинним законодавством.

8. Початок передплати на акції — 1 серпня 1999 р., закінчення передплати — 15 серпня 1999 р.

Рада директорів ВАТ «Закарпатнафтопродукт — Ужгород».

28.05 1999 року о 14 годині в приміщенні актового залу **ВАТ «Гайчурський елеватор»** відбудуться чергові загальні збори акціонерів ВАТ «Гайчурський елеватор». Реєстрація акціонерів о 12.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління ВАТ про результати фінансово-господарської діяльності ВАТ за 1998 рік.
2. Звіт ревізійної комісії про результати фінансово-господарської діяльності ВАТ за 1998 рік.
3. Затвердження фінансових результатів та розподілу прибутку ВАТ за 1998 рік.
4. Затвердження основних напрямів роботи та плану розподілу прибутку на 1999 рік.
5. Вибори членів спостережної ради ВАТ.
6. Про ведення реєстру акціонерів ВАТ.

Для участі у зборах ВАТ необхідно мати при собі: документ, що посвідчує особу акціонера чи його представника; довіреність на право участі у зборах (для представників юридичних та фізичних осіб).

Открытое акционерное общество Автотранспортное предприятие 15162

сообщает, что 28.05.99 г. в 11.00 по адресу: г. Одесса, ул. Промышленная, 21, состоится очередное общее собрание акционеров.

Повестка дня:

1. Отчет правления о финансово-хозяйственной деятельности за 1998 г.
2. Отчет ревизионной комиссии по проверке деятельности общества за 1998 г.
3. Об утверждении плана распределения прибыли общества на 1999 год.

Регистрация участников собрания с 8.30 до 10.30.

Акционерам и уполномоченным лицам иметь документы, подтверждающие их полномочия.

Правление.

Арбітражний суд Дніпропетровської області (320600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1-а) порушив справу № Б-24-135/98 про визнання банкрутом ПП «Воронцов» (320000, Дніпропетровськ, вул. Гайсинська, 45). Банківські реквізити боржника: АКБ «Південкомбанк», п/рах. 26004010007000, МФО 305266, ЄДРПУ 19431895.

Претензії кредиторів та можливих санаторів приймаються протягом одного місяця з дня опублікування цього оголошення.

До уваги акціонерів ВАТ «Кременчукгаз»

Повідомляємо, що загальні збори акціонерів відбудуться 28 травня 1999 року о 14.00 за адресою: м. Кременчук Полтавської обл., провулок Героїв Бреста, 46 у приміщенні ВАТ «Кременчукгаз».

Реєстрація учасників зборів 28 травня 1999 року з 11.00 до 13.00.

Порядок денний:

1. Звіт правління товариства про фінансово-господарську діяльність за 1998 рік. Основні напрями діяльності на 1999 рік.
2. Звіт ревізійної комісії.
3. Затвердження результатів фінансово-господарської діяльності товариства за 1998 рік та розподіл прибутку на 1999 рік.
4. Затвердження змін до статуту та внутрішніх нормативних документів товариства.
5. Збільшення статутного фонду у зв'язку з індексацією основних засобів шляхом додаткового випуску акцій.
6. Затвердження порядку розподілу акцій, викуплених ВАТ.
7. Затвердження договору з незалежним реєстратором.
8. Перевибори членів спостережної ради.
9. Перевибори голови ревізійної комісії.

При собі мати документи, що посвідчують особу та права акціонера, для представників акціонерів відповідно —доручення.

Пропозиції щодо порядку денного приймаються не пізніш як за 30 днів до дати проведення зборів.

Довідки за тел.: (05366) 2-24-15, 7-67-21.

Правління ВАТ «Кременчукгаз».

26 травня 1999 року о 10-й годині в приміщенні ВАТ «Будинок побуту «Столичний» за адресою: м. Київ, вул. Комінтерну, 28, 6-й поверх відбудуться позачергові збори акціонерів **ВАТ «Готельний комплекс «Либідь»**. Реєстрація акціонерів та їх представників для участі у зборах буде здійснюватися реєстратором ТОВ «Українська реєстраційна компанія» і розпочнеться 26 травня 1999 року о 9-й годині за тією ж адресою.

Порядок денний:

1. Обговорення та затвердження звіту про фінансово-господарську діяльність товариства та звіту ревізійної комісії товариства за 1998 рік.
2. Вибори органів управління товариства.
3. Різне.

Збори скликаються Акціонером, який володіє більш ніж 40% акцій ВАТ «Готельний комплекс «Либідь». У зборах мають право приймати участь та голосувати всі акціонери незалежно від кількості акцій, якими вони володіють. Голосування буде відбуватися за принципом одна акція один голос.

Телефони для довідок: (044) 244-00-75, 245-45-22.

Правління **ВАТ «Харківське підприємство автобусних станцій»** повідомляє, що загальні позачергові збори акціонерів відбудуться 27 травня 1999 року об 11.00 в приміщенні Палацу культури Червонозаводського району (раніше БК будівельників) за адресою: м. Харків, пл. Руднєва, 19.

Порядок денний:

1. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки фінансово-господарської діяльності товариства за 1-й квартал 1999 р. незалежним аудитором та ревізійною комісією.
2. Вибори голови правління ВАТ «ХПАС».

Реєстрація учасників зборів відбудеться: м. Харків, пл. Руднєва, 19, Палац культури Червонозаводського району з 8.30 до 10.00 27 травня 1999 року.

При собі мати паспорт або інший документ, що посвідчує особу, та документ, який посвідчує право власності на акції, а для представників акціонерів — відповідне доручення.

Адреса оргкомітету з підготовки та проведення зборів: м. Харків, пр. Гагаріна, 22.

Телефони для довідок: 21-64-10, 21-65-06.

Правління ВАТ «ХПАС».

Інформація про діяльність ВАТ «Харківське підприємство автобусних станцій» у 1998 р.

Найменування емітента	ВАТ ХПАС
Код ЄДРПОУ	03115293
№ свідоцтва про державну реєстрацію товариства та дата видачі свідоцтва	44(2,4) від 13.01.97 р. видано 20.01.97
Місцезнаходження	310140, Червонозаводський, пр. Гагаріна, 22
Телефон	21-85-52
Телефакс	
Основні види діяльності	51121 — Автомобільне господарство 71250 — Роздрібна торгівля 71330 — Громадське харчування 84300 — Реклама 91620 — Туризм 72200 — Зовнішня торгівля
Кількість акціонерів	893
Кількість власників облігацій	
Чисельність працівників	482
Статутний фонд (для ВАТ):	629658,00
— прості акції (кількість та частка в статутному фонді)	2518632; 100,00 %
— привілейовані акації (кількість та частка в статутному фонді)	0; 0,00 %
Дата проведення останніх зборів акціонерів (для ВАТ)	25.02.99 р.
Найменування та місцезнаходження реєстратора	КБ «Приватбанк»
Найменування та місцезнаходження торговців цінними паперами, з якими укладено угоди на розміщення випусків ЦП	
Найменування та місцезнаходження юридичних осіб, уповноважених емітентом продавати (купувати) його цінні папери	
Найменування та місцезнаходження юридичних осіб, уповноважених емітентом виплачувати доход по його цінних паперах	
Термін виплати дивідендів	з 20.04.99 р. по 20.06.99 р.

Основні фінансові показники

Показник (значення вказуються в грн.)	Рік звітний 1998 р.	Рік попередній 1997 р.
1. Виручка (валовий доход) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за вирахуванням державного регулювання цін, ПДВ та акцизного збору	2810,10	2748,20
2. Балансовий прибуток (збиток), т. грн.	238,90	358,50
3. Всього по активах балансу	3683,20	3669,00
4. Всього зобов'язань	320,00	283,70
5. Статутний фонд	629,70	629,70
6. Номінальна вартість акції, грн.	0,25	0,00
7. Нерозподілений прибуток	0,00	0,00
8. Чистий прибуток, що припадає на одну просту акцію, грн.	0,00228	0,00
9. Дивіденди, нараховані на одну просту акцію, грн.	0,00228	0,00

Правління закритого акціонерного товариства Львівська кондитерська фірма «Світоч»

повідомляє акціонерів, що 28 травня 1999 року о 14 годині відбудуться загальні збори акціонерів за адресою: м. Львів, вул. Ткацька, 10, актовий зал.

Реєстрація акціонерів товариства (повноважних представників) проводиться 28 травня 1999 року з 10 до 12 години за адресою: м. Львів, вул. Заводська, 25, 2-й поверх, сектор обігу цінних паперів — і здійснюється при наявності паспорта.

Порядок денний:

1. Про зміни та доповнення до установчих документів.
2. Про створення та ліквідацію дочірніх підприємств.
3. Різне.

Арбитражный суд Харьковской области (310022, Харьков, Госпром, 8 подъезд) возбудил дело № 1394/7-1 о банкротстве АОЗТ «Робигс», р/с 26007001400 в АВУББ «Грант», МФО 351607, ОКПО 19343033, ю/а: г. Харьков, ул. Энергетическая, 5.

До відома громадськості

Товариство з обмеженою відповідальністю «МТР»

звернулося до Національної комісії регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електроенергії за нерегульованим тарифом на території України.

Поштова адреса: 320070, м. Дніпропетровськ, вул. Леніна, 10.

Телефон (8-056) 778-55-33; факс (8-056) 778-53-26.

До відома громадськості

Товариство з обмеженою відповідальністю «Будіндустрія»

звернулося до Національної комісії регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електроенергії за нерегульованим тарифом на території України.

Поштова адреса: 320070, м. Дніпропетровськ, вул. Леніна, 10.

Телефон (8-0562) 37-45-04; факс (8-0562) 37-42-39.

Астрологічний прогноз
на 12 — 18 квітня

ОВЕН. У понеділок, середу чи неділю потрапите в колектив, де знайдете втіху, можливо, сердечний інтерес. В особистих стосунках опинитеся в дуже невизначеному становищі. Раджу конкретизувати ситуацію, інакше з наступного тижня можлива криза.

ТЕЛЕЦЬ. Вирівняється і пом'якшиться становище чоловіка на роботі, він може домогтися добрих стосунків з керівництвом. У жінки поліпшиться її сімейний стан і побутові умови. У понеділок, середу чи неділю матимете успіх там, де не передбачали.

БЛИЗНЯТА. Для ділової людини це тиждень без криз і авралів. Ваші гроші збережуться, оскільки ви залишите їх на майбутнє. В особистому плані тиждень буде забарвлений любовною темою і приємними хвилюваннями. Вам стане ближчим те, що раніше було далеким і недосяжним.

РАК. Ділова людина може знайти спонсора, отримати знижку, благодійні гроші чи товари. Ви самі також можете стати спонсором. Найкращі для цього дні — понеділок, вівторок і неділя. Чоловік схильний закохатися.

ЛЕВ. Значно пом'якшаться стосунки з колишніми недоброзичливцями і ворогами. У діловому союзі завдяки подіям особистого характеру станете гарними партнерами й щирими друзями. Однак не забудьте чітко визначити фінансові взаємовідносини.

ДІВА. Цього тижня матимете довіру керівництва і колег. Не виключено підвищення та поліпшення умов праці. Однак цей тиждень не для починань і кардинальних змін у професії.

ТЕРЕЗИ. Не виключено, що з цього тижня почнеться нова сторінка в коханні. Однак не занурюйтесь у нього з головою — великим буде розчарування. Зустріч у понеділок, вівторок і в неділю поверне вам надію і радість.

СКОРПІОН. Раджу з цього тижня почати сезонну чистку дому, щоб таким актом символічно надати місце для вільного проходження енергії та грошей у вашому житті. Гарний тиждень для того, щоб почати спільне життя. Жінці варто скористатися тим, що дасть їй чоловік.

СТРІЛЕЦЬ. Опинитеся в дуже приємному оточенні або серед іноземців. Знайдете спільну мову з людьми різних професій і різного рівня життя. Можете сміливо представляти і рекламувати себе. Це хороший тиждень для шлюбу, заснованого на коханні та взаємній повазі.

КОЗЕРІГ. Вгамуються колишні хвилювання і тривоги. На деякий час зможете розслабитися і забути про роботу. Примножуйте все те, що маєте, і все те, що саме «припливе» до ваших рук.

ВОДОЛІЙ. Скористайтеся можливостями і пільгами, які у вас з'являться, особистим меценатством і симпатіями інших людей. Жінка може поринути в море кохання і відчути себе справжньою пані. Чоловік здатний забути про все, крім своєї коханої.

РИБИ. Ваша мрія може здійснитися, а може й залишитися приємним сном. Нині ви схильні жити майбутнім, а не сьогоденням. Ризикуєте стати підвладним уявній рівновазі і благополуччю. Однак наступного тижня зустрінетесь із суворою дійсністю. Тримайте щит напоготові.

Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Фото з конверта

— У Світлий день Святого Воскресіння ми заспіваємо веснянки і хороводи поведем!

Фото Івана ПАРАДІВСЬКОГО.

Рожнятів Івано-Франківської області.

Церковний календар

Христос Воскрес!

Вітайте одне одного святим поцілунком. Вітають вас усі Церкви Христові!

10 КВІТНЯ — Преподобномученика Євстратія. За те, що не хотів зректися Ісуса Христа, його мучили голодом, а на Великдень 1097 року розіп'яли на хресті і викинули в море. Християни витягли його і поховали в Печерському монастирі.

11 КВІТНЯ — Свята Пасха; Воскресіння Господа Ісуса Христа; Святий, Світлий тиждень, Великдень. Загалом Пасха триває сорок днів.

12 КВІТНЯ — Святого Софронія. Єпископ Іркутський дбав про підвищення освітнього рівня духовенства та морально-релігійного рівня населення, багато уваги святитель приділяв будівництву храмів. Помер 1771 року. Біля його нетлінних мощей відбувалися чудеса, і 1918 року його було канонізовано.

13 КВІТНЯ — Преподобного Іпатія. Монах Києво-Печерського монастиря. Жив у XIII чи у XIV ст. Одним доторканням руки міг зцілювати недужих.

14 КВІТНЯ — Преподобної Марії Єгипетської. Жила у VI ст. За переказом, у молоді роки була великою блудницею, після паломництва до Єрусалима стала ревною християнкою. 47 років провела у пустелі, спокутуючи свій гріх.

16 КВІТНЯ — Новомученика Павла Невільника. Народився в Україні в XVII ст. За відмову зректися християнства та прийняти мусульманство йому відрубали голову.

«Чорноморець»: курс на вищу лігу

Футбол

Першість України, Перша ліга. 22-й тур: «Чорноморець» — «Металург» — 4:0. 2500 глядачів. Голоколосов, 37, 41, 48, Мочуляк, 77. «Буковина» — «Торпедо» — 0:0. 4500. «Поділля» — «Шахтар-2» — 0:0. 3500. ФК «Львів» — «Динамо-2» — 1:1. 3000. Яшкін («Д»), 8 у свої ворота — Серебрянніков, 24. «Волинь» — «Десна» — 1:0. 1500. Чопик, 49. «Явір-Суми» — «Сталь» — 0:2. 1500. Божко, 58, Полушин, 79. «Поліграфтехніка» — ФК «Вінниця» — 1:0. 2000. Гецко, 57. «Кремінь» — «Полісся» — 3:0. 5000. Янковський, 17 і 68, Сьомка, 53. ЦСКА-2 — ФК «Черкаси» — 0:1. 200. Столовицький, 70.

У звітному турі «Торпедо» і «Динамо-2» несподівано втратили по 2 очки, а «Чорноморець», який тільки-но стартував, одразу продемонстрував свою міць. Одесити за рівнем гри, складом вже зараз мають вигляд сильніших за деякі клуби вищої ліги. І якщо запал, з яким вони почали друге коло, не згасне до літа, елітний дивізіон України отримає конкурентоспроможну команду.

Втім, одеситам доведеться спочатку витримати конкуренцію з боку черкаського клубу, який у міжсезоння також не втрачав даремно часу. Це черкащани довели у Києві в матчі з другою армійською командою.

Не менш напруженими будуть «розборки» й у підвалинах турнірної таблиці. Як не дивно, «Кремінь», який восени опустився на саме дно, нині має найкращий потенціал. Недаремно на матчі команди пішли вболівальники, і вона віддячує їм красивою грою. «Буковина» й «Поділля» також налаштовані на серйозну боротьбу, а це додасть турнірі додаткового інтересу.

І вже у наступному турі, матчі якого пройдуть 13 квітня, зійдуться «Торпедо» і «Чорноморець», ФК «Черкаси» і «Кремінь», ФК «Вінниця» і «Нафтовик». Після цих зустрічей у турнірній таблиці, напевно, будуть переміщення. А поки команди в ній розташувалися так: «Торпедо» — 52 очки, «Динамо-2» — 49, «Чорноморець» і ФК «Черкаси» — по 39, «Нафтовик» і «Шахтар-2» — по 37, ФК «Вінниця» — 34, «Поліграфтехніка» — 33, ФК «Львів» — 31, «Волинь» —30, «Сталь» — 27, «Полісся» — 24, «Металург», ЦСКА-2, «Явір-Суми» — по 23, «Поділля» — 22, «Десна» — 17, «Буковина» — 15, «Кремінь» — 13, «Шахтар» — 4.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

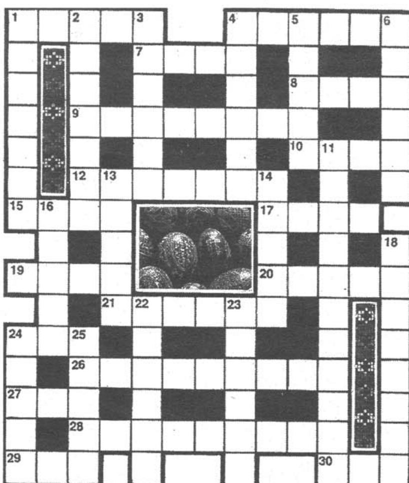
За Кубок кубків

Перші півфінальні матчі. «Локомотив» (Росія, Москва) — «Лаціо» (Італія, Рим) — 1:1 (Джанашія, 60 — Бокшич, 73); «Челсі» (Англія, Лондон) — «Мальорка» (Іспанія) — 1:1.

Кросворд «Писанка»

По горизонталі: 1. Велике християнське свято. 4. Образ Богоматері з піднятими на рівень обличчя руками. 7. Літературна група в Києві, розгромлена більшовиками в 1929 році. 8. Відомий з історії грузинський храм. 9. Новгородський посадник, для якого в Києві диякон Григорій переписав Євангеліє, що збереглося за іменем замовника. 10. Лексика, характерна для певного кола людей, зокрема церковників. 12. Бандурист і хоровий диригент, художній керівник Першої української капели кобзарів у Києві. 15. Мати Діви Марії. 17. Угорський композитор, який писав духовну музику і був абатом. 19. Могутнє праукраїнське плем'я, яке першим зустрілося з християнами у Причорномор'ї. 20. Розділ у Біблії. 21. Країна, де є пам'ятник українській писанці. 24. Богослов, національний герой у чехів. 26. Великомучениця, чиє ім'я означає «п'ятниця». 27. Перша жінка. 28. Вчений, один з фундаторів Академії наук в Україні. 29. Першопочатки науки, мистецтва тощо. 30. Сузір'я.

По вертикалі: 1. Своєрідний жанр українського мистецтва. 2. Біблійний цар-мудрець. 3. Художник-непрофесіонал. 4. Український архітектор, будівничий Троїцького дому в Києві. 5. Воскоподібна запашна речовина. 6. Стіл-кафедра у православній церкві, на який кладуть Євангеліє, хрест, ікони. 11. Спеціаліст, який відновлює ікони, фрески, картини. 13. Живописець, автор творів «Гуцульська мадонна» і «Т. Шевченко на батьківщині». 14. Перша княгиня-християнка в Київській Русі. 16. Птах, відлучений від неба. 18. Рукав Самари, за яким у 1576 році два монахи створили обитель, що стала запорізькою святинею. 22. Біблійний патріарх, з чиїм ім'ям пов'язане укладення завіту з Богом. 23. Акт сенату. 24. Пекло. 25. Цикл православних свят — Маковія, яблучне, хлібне тощо.

Відповіді до кросворда, надрукованого 3 квітня

По горизонталі: 1. Забіла. 4. Олонхо. 7. Мир. 8. Драч. 10. Сміт. 11. Симиренко. 12. Калган. 14. Ірвінг. 16. Брусок. 18. Маруся. 20. Майборода. 22. Одін. 23. Адам. 24. Ляо. 25. Акоста. 26. Свинка.

По вертикалі: 1. Зодіак. 2. Брас. 3. Амфіон. 4. Орбелі. 5. Немо. 6. Острог. 9. Чингісхан. 10. Сковорода. 13. Аїр. 15. «Ніс». 16. Бакота. 17. Кабала. 18. Мартос. 19. Яремча. 20. Міро. 21. Адан.

Наступний номер газети вийде 14 квітня ц. р.

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 197963.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311066.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок —441-88-23; телефакс —224-72-54; відділ реклами —441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс —449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relc.com